

Toelichting raadsbesluit inzake Zonneparkproject De Donken

Aanleiding

In de vergadering van 19 januari 2023 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen, waarin hij met een ruime meerderheid heeft besloten om een onderbouwing op te stellen met betrekking tot de aanvragen voor het zonneparkproject 'De Donken' bij Wouw. Met in achtneming van de uitspraak van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant ("**Rechtbank**") van 19 december 2022 (ECLI:NL:RBZWB:2022:7852), het collegevoorstel van 14 maart 2023 en de ingekomen zienswijzen, heeft de gemeenteraad opnieuw bezien of aanleiding bestaat om de verklaringen van geen bedenkingen ("**vvgb's**") toch te geven voor dit zonneparkproject.

In de kern genomen ziet de gemeenteraad geen reden om zijn eerder ingenomen standpunten over het zonneparkproject 'De Donken' te herzien. De gemeenteraad is nog steeds van oordeel dat het zonneparkproject niet getuigt van een goede ruimtelijke ordening. Om die reden is hij niet bereid de vvgb's af te geven. Met deze aanvullende onderbouwing licht de gemeenteraad toe waarom hij van oordeel is dat het zonneparkproject niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Beoogd effect

Met de nieuwe besluitvorming over de vvgb's geeft de gemeenteraad opvolging aan de uitspraak van de Rechtbank Zeeland-West-Brabant van 19 december 2022. Dit doet de gemeenteraad niet omdat hij het eens is met de uitspraak van de Rechtbank. Dat is namelijk niet het geval. De gemeenteraad vindt het evenwel van belang om duidelijk te zijn in zijn besluitvorming. Als een bevestiging van zijn eerdere besluiten met een aanvullend onderbouwing hieraan bijdraagt, dan geeft de gemeenteraad graag gevolg aan de uitspraak van de Rechtbank door opnieuw een besluit te nemen. Hiernaast beoogt de gemeenteraad te verduidelijken, met name aan de initiatiefnemer van het zonneparkproject 'De Donken' en de inwoners van Roosendaal, waarom de gemeenteraad van oordeel is dat het zonneparkproject 'De Donken' niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

Argumenten

1.1 Wat voorafging

Op 25 april 2018 zijn bij het college van burgemeester en wethouders ("**college**") twee aanvragen ingekomen voor een omgevingsvergunning om af te wijken van het bestemmingsplan voor het realiseren van het zonneparkproject 'De Donken'. De aanvragen zijn opgesplitst in Zonnepark I (Zuid) en Zonnepark II (Noord). Deze aanvragen heeft het college ter beoordeling aan de gemeenteraad voorgelegd. Gelet op artikel 6.5, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht ('Bor') is het de gemeenteraad om het aspect 'ruimtelijke ordening' te beoordelen. De gemeenteraad beoordeelt dit aspect over de band van zijn besluit over de verklaring van geen bedenkingen.

Op 17 juni 2021 heeft de gemeenteraad niet ingestemd met het afgegeven van de ontwerpverklaringen van geen bedenkingen voor de aanvragen voor het zonneparkproject 'De Donken'. Het raadsbesluit werd destijds geamendeerdⁱ. In het amendement is een onderbouwing op basis van goede ruimtelijke ordening opgenomen waarmee het raadsbesluit is aangepastⁱⁱ.

Op 10 maart 2022 heeft de gemeenteraad – rekening houdend met de ingekomen zienswijzen – besloten om definitief geen vvgb's af te gevenⁱⁱⁱ.

Het college heeft dit besluit van de raad overgenomen in de eigen beslissingen op de aanvragen. Het college was gehouden om de aanvragen te weigeren, nadat de gemeenteraad vvgb's had geweigerd op grond van artikel 2.20a van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht ('Wabo').

De initiatiefnemer van het zonneparkproject 'De Donken' heeft op 20 mei 2022 beroep ingesteld bij de Rechtbank tegen de besluitvorming over het zonneparkproject. De Rechtbank heeft op 19 december 2022 uitspraak gedaan. Kort samengevat heeft de Rechtbank geoordeeld dat de besluitvorming over het weigeren van de vvgb's in strijd is genomen met het zorgvuldigheids- en het motiveringsbeginsel^{iv}.

Het college heeft de gemeenteraad geïnformeerd over de stappen die na de uitspraak van de rechtbank genomen kunnen worden^v. Op 19 januari 2023 heeft de gemeenteraad via een spoedeisende eigenstandige motie^{vi} besloten om het college te vragen hoger beroep in te stellen tegen de Rechtbankuitspraak bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State ("**Afdeling**") en om zelf een betere motivering voor het weigeren van de vvgb's op te stellen met behulp van een onafhankelijke deskundige.

1.2 Redenen voor weigering

Het realiseren van een zonnepark op de betreffende locatie past niet binnen het bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw'. De vereiste afwijking van het bestemmingsplan kan niet worden vergund met toepassing van een 'binnenplanse afwijking' of de 'kruimelgevallenregeling'. Aan de orde zijn dan ook twee aanvragen voor een omgevingsvergunning waarbij met toepassing van artikel 2.12, eerste lid, onderdeel a, onder 3° van de Wabo van het bestemmingsplan wordt afgeweken. Op grond van artikel 6.5, eerste lid, van het Besluit omgevingsrecht kunnen de omgevingsvergunningen slechts worden verleend nadat de gemeenteraad de vvgb's heeft afgegeven. Op grond van het tweede lid kunnen de vvgb's worden geweigerd in het belang van een goede ruimtelijke ordening.

De gemeenteraad heeft in het voornoemde amendement van 17 juni 2021 gemotiveerd besloten dat ruimtelijk relevante redenen in de weg staan aan het realiseren van dit zonneparkproject en daarom de benodigde vvgb's geweigerd. Het oordeel van de gemeenteraad dat het zonneparkproject 'De Donken' niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening, is ingegeven door het belang van de bescherming van de aardkundige waarden en het zicht daarop. Daartoe heeft de gemeenteraad – onder meer – overwogen dat:

- het realiseren van een zonnepark in het als aardkundig waardevol aangemerkt gebied van Het Loopje en het beekdal van de Smalle Beek in strijd is met wat de gemeenteraad blijkens de toelichting van het bestemmingsplan Buitengebied Wouw verstaat onder een goede ruimtelijke ordening, te weten het zichtbaar en herkenbaar blijven van het landschap,
- de provincie Noord-Brabant heeft meegedeeld dat niet met voldoende mate van zekerheid kan worden vastgesteld dat het zonnepark de aanwezige aardkundige waarden niet aantast,
- het door de herziene 'Visie op zonne-energie' van de gemeente Roosendaal en de Interim Omgevingsverordening van de provincie Noord-Brabant vereiste maatschappelijk draagvlak ontbreekt.

Een meer uitgebreide motivering waarom volgens de raad het belang van de bescherming van de aardkundige waarden zwaarder moet wegen dan de belangen die gediend zijn bij de realisering van het, is gemotiveerd in de toelichting op de weigering van de vvgb's en de beantwoording van de

zienswijzen. In aanvulling op deze motivering legt de gemeenteraad tevens de volgende argumenten ten grondslag aan zijn besluit om de vvgb's te weigeren.

1.3 Aanvulling (1): hoger beroepschrift

Op 2 februari 2023 heeft het college een hoger beroepschrift bij de Afdeling ingediend (bijlage 1). Hierin wordt uitgebreid beschreven waarom het college het niet eens is met de uitspraak van de rechtbank van 19 december 2022 en waarom deze uitspraak niet in stand kunnen blijven. Wij onderschrijven dit hoger beroepschrift en om die reden maakt de inhoud van het hoger beroepschrift tevens onderdeel uit van de voorliggende aanvullende onderbouwing.

1.4 Aanvulling (2): uitkomsten onafhankelijk deskundigenonderzoek

In opdracht van de gemeenteraad heeft Bureau Zichtlijn een onafhankelijk deskundigenonderzoek uitgevoerd naar de landschappelijke inpassing van de zonneparken 'De Donken' en de gevolgen daarvan voor de aanwezige aardkundige waarden. Op 1 februari 2023 heeft het Bureau Zichtlijn een deskundigenrapport uitgebracht (bijlage 2).

Samengevat concludeert Bureau Zichtlijn het volgende:

“Het gebied is te uniek wat betreft de aardkundige waarden. Er moet eerst een visie komen waar en hoe die aardkundige kwaliteiten dan in het landschap behouden en versterkt moeten worden. Het huidige plan: (de helft van) één groot perceel opvullen met panelen en aan de randen een ruime zone overhouden en die omzomen met groen, geeft onvoldoende kwaliteit gelet op de te beschermen aardkundige waarden. Verder wordt met klem afgeraden om nu een zogenaamde tijdelijke ontwikkeling van 25 jaar toe te staan zonder dat daar een bredere afweging onder ligt hoe het landschap verder in te richten.”

De gemeenteraad heeft zich ervan vergewist of het rapport van Bureau Zichtlijn - naar wijze van totstandkoming - zorgvuldig en - naar inhoud - inzichtelijk en concludent is. Dat blijkt het geval te zijn. Om die reden ziet de gemeenteraad geen aanknopingspunten dat de conclusies van Bureau Zichtlijn niet gevolgd kunnen worden. De gemeenteraad legt het advies van Bureau Zichtlijn ten grondslag aan zijn besluit over de vvgb's. Daarbij is hij zich ervan bewust dat het advies van Bureau Zichtlijn op gespannen voet staat met de bevindingen van adviesbureau's Laagland Archeologie en RAAP. De gemeenteraad merkt daarover op dat deskundigen het niet met elkaar eens behoeven te zijn. De gemeenteraad ziet in de bevindingen Bureau Zichtlijn aanleiding om te twijfelen aan bevindingen van adviesbureau's Laagland Archeologie en RAAP.

Anders dan Laagland Archeologie en Raap betogen, is de gemeenteraad van oordeel dat het toestaan van een zonneparkproject voor de periode van 25 jaar blijvende gevolgen kan hebben voor de beleving van de aardkundige waarden. In verband daarmee merkt de gemeenteraad op dat op dit moment sprake is van een onverstoord zicht op de aardkundige waarden en dat dit zicht (en daarmee de beleving van de aardkundige waarden) zou verdwijnen door de realisering van het zonneparkproject.

In navolging op de bevindingen van Bureau Zichtlijn is de gemeenteraad van oordeel dat bij de inrichting van het zonneparkproject onvoldoende rekening is gehouden met aardkundige kwaliteiten van het projectgebied en de omgeving.

De gemeenteraad meent dat de initiatiefnemer onvoldoende rekenschap heeft gegeven van verbetervoorstellen van Raap bij het ontwerp van het zonneparkproject. De initiatiefnemer heeft ervoor gekozen om (de helft van) één groot perceel op te vullen met panelen en aan de randen een ruime zone overhouden en die omzomen met groen. De glooiing van het landschap zal niet meer zichtbaar zijn door de landschappelijke inpassing van het zonneparkproject, meer in het bijzonder de struweelhaag die het zicht op het projectgebied (en daarmee de aardkundige waarden) vanuit de omgeving volledig zal belemmeren.

1.5 Aanvulling (3): nieuw bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw'

Inmiddels is het planologisch regime op de projectlocatie herzien. Op 21 juli 2022 heeft de gemeenteraad het bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' vastgesteld. Dit bestemmingsplan heeft gevolgen voor het gebruik van de gronden waarop het projectgebied betrekking heeft. Aan deze gronden is onder meer de gebiedsaanduiding 'aardkundig waardevol gebied' toegekend. Op grond van artikel 34.62.1 van de planregels zijn de gronden van het projectgebied daardoor mede bestemd tot behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de aardkundige waarden en kenmerken zoals beschreven in de toelichting van dit bestemmingsplan. Op grond van artikel 34.62.2, tweede lid, van de planregels zijn teeltondersteunende voorzieningen ter plaatse niet langer toegestaan. Dat betekent dat – in overeenstemming met de uitgangspunten die de gemeenteraad heeft geformuleerd over de ruimtelijke aanvaardbaarheid van het zonneparkproject – het volgens het planologisch regime inmiddels nagenoeg is uitgesloten om de gronden van het projectgebied te bebouwen. Op pagina 156 van de toelichting bij het bestemmingsplan is te lezen dat de gemeenteraad van oordeel is dat het belang van de bescherming van de aardkundige waarden rechtvaardigt dat nieuwe teeltondersteunende voorzieningen niet langer worden toegestaan. In het verlengde daarvan vindt de gemeenteraad het vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening geen goed idee om een zonneparkproject toe te staan in het projectgebied, gelet op de specifieke waarden van het gebied en de beleving van die waarden.

Voort geldt de bestemming 'overige zone- groen blauwe mantel'. Deze gronden zijn mede bestemd tot behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van het watersysteem en de daarmee samenhangende ecologische waarden en kenmerken en landschappelijke waarden en kenmerken. Ontwikkelingen binnen de zone die mogelijk gemaakt worden door de onderliggende bestemmingen zijn uitsluitend mogelijk indien die een positieve bijdrage leveren aan de bescherming en de ontwikkeling van deze ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

1.6 Procedure

Na het aanvullen van de motivering voor de weigering van de vvgb's door de gemeenteraad door middel van het aannemen van dit raadsvoorstel, ligt het, conform de op 19 januari 2023 aangenomen motie, op de weg van het college om nieuwe besluiten te nemen op de aanvragen voor dit zonneparkproject. Door de weigering van de vvgb's is het college verplicht (op grond van artikel 2.20a van de Wabo) om de aanvragen op nieuw te weigeren. De herstelbesluiten zal het college onverwijld toezenden aan de Afdeling. Door de toepassing van artikel 6:19, eerste lid, van de Awb zal het beroep van de initiatiefnemer van rechtswege gericht zijn tegen de herstelbesluiten van het college. De initiatiefnemer hoeft dus niet opnieuw beroep in te stellen. De Afdeling zal het hoger beroep van het college tegen de rechtbankuitspraak en het beroep van de initiatiefnemer tegen het herstelbesluit gezamenlijk in één procedure behandelen.

ⁱ <https://raad.roosendaal.nl/Vergaderingen/Gemeenteraad/2021/17-juni/19:30/6d-Amendement-3-VLP-en-CDA-Geen-ontwerpverklaringen-van-geen-bedenkingen-Zonneparken-De-Donken-Wouw.pdf>

ii <https://raad.roosendaal.nl/Vergaderingen/Gemeenteraad/2021/17-juni/19:30/29-GEAMENDEERD-BESLUIT-Raadsbesluit-Ontwerpverklaringen-van-geen-bedenkingen-voor-het-realiseren-van-een-tweetal-zonneparken-nabij-de-Donkenweg-in-Wouw.pdf>

iii <https://raad.roosendaal.nl/Vergaderingen/Gemeenteraad/2022/10-maart/20:30/18-Raadsbesluit-definitieve-weigering-vvgb-inzake-zonneparken-De-Donken.pdf>

iv

[https://uitspraken.rechtspraak.nl/\"!\"/details?id=ECLI:NL:RBZWB:2022:7852&showbutton=true&keyword=BRE%2B22%252f2621&idx=1](https://uitspraken.rechtspraak.nl/\)

v <https://raad.roosendaal.nl/Documenten/01-2023-Juridische-analyse-uitspraak-rechtbank-over-geweigerde-omgevingsvergunningen-zonneparken-De-Donken.pdf>

vi <https://raad.roosendaal.nl/Vergaderingen/Raadsavond/2023/19-januari/19:30/spoedeisende-eigenstandige-motie-Vervolg-zonneparken-De-Donken/7c-Spoedeisende-eigenstandige-motie-VLP-en-CDA-Vervolg-zonneparken-De-Donken-1.pdf>

AANTEKENEN

AAN De Afdeling bestuursrechtspraak
van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

VAN J.A. Mohuddy en E.P. Euverman
Advocaten
TELEFOON + 31 88 253 5951 / 5929
FAX + 31 88 253 5934
E-MAIL jmohuddy@akd.nl / eeuverman@akd.nl

Tevens per e-mail:
bestuursrechtspraak.veiligmailen@raadvanstate.nl

BEZOEKADRES Vlaszak 67
4811 GX BREDA
POSTADRES Postbus 4714
4803 ES BREDA
Nederland
INTERNET www.akd.nl

DATUM 2 februari 2023

ONDERWERP Hoger beroep tegen de uitspraak van de
Rechtbank Zeeland – West-Brabant inzake
'Zonnepark De Donken'

UW KENMERK /

ONS KENMERK 1008318.22248 / jmo.eeu

GELIEVE HET GRIFFIERECHT TEN LASTE TE BRENGEN VAN DE REKENING-COURANT VAN AKD N.V.

- INSTELLEN HOGER BEROEP -

Hoogedelgestreng college,

1. Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Roosendaal (hierna: **"het college"**) – die in deze procedure woonplaats kiest ten kantore van AKD N.V. aan de Vlaszak 67 (postbus 4714, 4803 ES) in Breda – stellen wij hierbij hoger beroep in tegen de uitspraak van de Rechtbank Zeeland – West-Brabant (hierna: **"de Rechtbank"**) van 19 december 2022 met zaaknummers BRE 22/2621 CHWA en BRE 22/2622 CHWA en verzenddatum 22 december 2022 (hierna: **"de aangevallen uitspraak"** – **bijlage 1**).
2. De aangevallen uitspraak gaat over de besluiten van het college van 6 april 2022, waarbij het college geweigerd heeft om aan KS NL27 B.V. (hierna: **"Kronos"**) de door haar aangevraagde omgevingsvergunningen te verlenen voor de realisering van het grootschalige grondgebonden zonneparkproject 'De Donken' in het buitengebied van Wouw (hierna: **"de weigeringsbesluiten"** – **bijlage 2**). De aanvragen zijn geweigerd, omdat de gemeenteraad van Roosendaal (hierna: **"de raad"**) tot het oordeel was gekomen dat het zonneparkproject niet in overeenstemming is met de eis van een goede ruimtelijke ordening (**bijlage 3**).
3. Tegen de weigeringsbesluiten heeft Kronos beroep ingesteld. De Rechtbank heeft deze beroepen gezamenlijk behandeld. Met de aangevallen uitspraak heeft de Rechtbank de beroepen van Kronos gegrond verklaard. Het college van Roosendaal kan zich niet verenigen met dit oordeel en weet zich gesterkt door de raad, die het college heeft opgedragen om bij uw

In Nederland wordt de praktijk uitgevoerd door AKD N.V., statutair gevestigd in Rotterdam (ingeschreven in het handelsregister onder nummer 24366820). Alle diensten en (andere) werkzaamheden worden verricht uit hoofde van een overeenkomst van opdracht met AKD N.V. Op de overeenkomst zijn, onder uitsluiting van enige andere algemene voorwaarden, de algemene voorwaarden van AKD N.V. van toepassing die zijn gedeponeerd ter griffie van de rechtbank te Rotterdam onder nummer 26/2022 en waarin onder meer een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen. Iedere aansprakelijkheid is beperkt tot het bedrag dat in het desbetreffende geval onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt uitbetaald met inbegrip van het bedrag van het eigen risico. Op verzoek worden de algemene voorwaarden kosteloos toegezonden. Zij kunnen ook worden geraadpleegd op <https://www.akd.eu/>.

DATUM 2 februari 2023
ONS KENMERK 1008318.22248 / jmo.eeu
PAGINA 2 van 13

Afdeling hoger beroep in te stellen tegen de aangevallen uitspraak (**bijlage 4**).¹

4. In hoger beroep handhaaft het college het standpunt dat de raad in redelijkheid heeft mogen besluiten om geen verklaringen van geen bedenkingen te geven voor het zonneparkproject 'De Donken'. In de kern genomen heeft de raad genoegzaam gemotiveerd waarom volgens hem de bescherming van de aardkundige waarden van het projectgebied en de omgeving – als ruimtelijk belang – in de weg staat aan een ruimtelijke toestemming voor het aangevraagde zonneparkproject.
5. In het navolgende geven wij de overwegingen weer van de Rechtbank waarop de aangevallen uitspraak is gebaseerd, gevolgd door een weerlegging hiervan.

I. WEERGAVE VAN DE AANGEVALLEN UITSPRAAK VAN DE RECHTBANK

6. Naar aanleiding van de beroepsgronden van Kronos oordeelt de Rechtbank in de aangevallen uitspraak dat de weigeringsbesluiten niet in stand kunnen blijven. Kort gezegd, acht de Rechtbank de motivering die de raad heeft gegeven niet toereikend om de weigering van de verklaringen van geen bedenkingen te dragen. Samengevat liggen de volgende overwegingen aan dit oordeel ten grondslag:
 - De Rechtbank overweegt dat de verwijzing van de raad naar de toelichting van het geldende bestemmingsplan ontoereikend is om als motivering te dienen voor de weigering van de verklaringen van geen bedenkingen.
 - Hiernaast kan volgens de Rechtbank de correspondentie vanuit de provincie over de aanvragen niet dienen ter (nadere) onderbouwing van de weigering van de verklaringen van geen bedenkingen.
 - De Rechtbank overweegt dat de raad de besluiten tot weigering van de verklaringen van geen bedenkingen, in strijd met het motiverings- en zorgvuldigheidsbeginsel, niet deugdelijk heeft gemotiveerd.
 - De Rechtbank ziet geen aanleiding dit gebrek te passeren op basis van de in het verweerschrift opgenomen motivering.
 - Verder is volgens de Rechtbank niet gebleken van een duidelijke strijd tussen het zonneparkproject en de instructieregels uit de Interim omgevingsverordening van de provincie.
7. Het college meent dat de Rechtbank de weigeringsbesluiten van het college ten onrechte niet in stand heeft gelaten (dan wel de rechtsgevolgen van de weigeringsbesluiten). Het college stelt zich in hoger beroep op het standpunt dat een draagkrachtige ruimtelijke motivering ten

¹ De overwegingen van de raad zijn te verifiëren via het videofragment van de raadsvergadering d.d. 19 januari 2023 (online beschikbaar: <https://raad.roosendaal.nl/Vergaderingen/Gemeenteraad/2023/19-januari/19:30/spoedeisende-eigenstandige-motie-Vervolg-zonneparken-De-Donken>).

grondslag ligt aan de weigering van de verklaringen van geen bedenkingen. Hierover het volgende.

II. GRONDEN VAN HOGER BEROEP

a. **De Rechtbank heeft ten onrechte nagelaten om integraal te beoordelen of een draagkrachtige motivering ten grondslag ligt aan de weigering van de raad om de verklaringen van geen bedenkingen te geven.**

8. Volgens vaste rechtspraak van uw Afdeling komt aan de raad beleidsruimte toe bij zijn beslissing om een verklaring van geen bedenkingen voor een aangevraagde 'buitenplanse afwijking' te weigeren.² In de aangevallen uitspraak definieert de Rechtbank deze ruimte als "beleidsvrijheid".³ Gelet op de beleidsruimte/-vrijheid van de raad, was de Rechtbank gehouden de rechtmatigheid van de beslissing van de raad om de verklaringen van geen bedenkingen te weigeren terughoudend te toetsen.⁴

De Rechtbank heeft blijk gegeven van een verkeerde toetsing, door per afzonderlijke overweging van de raad te beoordelen of deze op zichzelf kan leiden tot een dragende motivering om de verklaringen van geen bedenkingen te weigeren.

9. Hoewel de Rechtbank blijk heeft gegeven van een terughoudende toetsing, heeft de Rechtbank geen blijk gegeven van een *juiste* terughoudende toetsing. De verkeerde toetsing heeft (in ieder geval) plaatsgevonden bij de beoordeling van de motivering van de weigering van de verklaringen van geen bedenkingen. De Rechtbank heeft daarbij nagelaten de overwegingen en ruimtelijk relevante motieven, die ten grondslag liggen aan de weigering van de verklaringen van geen bedenkingen, als geheel en integraal te beschouwen en te beoordelen. De weigering van de verklaringen door de raad is het resultaat van meerdere factoren en dat heeft de Rechtbank miskend.

10. In plaats daarvan heeft de Rechtbank bij iedere afzonderlijke overweging van de raad beoordeeld of deze op zichzelf kan leiden tot een dragende motivering om de verklaringen van geen bedenkingen te weigeren. Daarbij heeft de Rechtbank getoetst of de gegeven overweging op zichzelf toereikend is voor het weigeren van de verklaringen van geen bedenkingen. Met deze beoordelingswijze heeft de Rechtbank miskend dat de genoemde overwegingen – zoals genoemd in rechtsoverweging 7 van de aangevallen uitspraak – de ruimtelijke motivering van de raad niet zelfstandig dragen, maar slechts een onderdeel zijn van de motivering van de raad.

² ABRvS 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:113, r.o. 4.5; ABRvS 8 november 2017, ECLI:NL:RVS:2017:3003, r.o. 6.3; Rechtbank Overijssel 8 juni 2022, ECLI:NL:RBOVE:2022:1632, r.o. 7.2.

³ Rechtbank Zeeland West-Brabant 19 december 2022, ECLI:NL:RBZWB:2022:7852, r.o. 6.

⁴ ABRvS ECLI:NL:RVS:2014:4288, r.o. 4.2.

DATUM 2 februari 2023
ONS KENMERK 1008318.22248 / jmo.eeu
PAGINA 4 van 13

11. Uiteindelijk is de raad aan de hand van verschillende ruimtelijke overwegingen en motieven tot het oordeel gekomen dat het belang van de bescherming van de aanwezige aardkundige waarden als ruimtelijk relevant belang in de weg staat aan het geven van de verklaringen van geen bedenkingen. Deze motivering heeft zichtbaar ten grondslag gelegen aan de besluitvorming van de raad. Dat blijkt uit het ontwerpadviesbesluit tot weigering van de verklaring van geen bedenkingen (**bijlage 5**), de toelichting op het raadsvoorstel voor de definitieve weigering van de verklaringen van geen bedenkingen (**bijlage 6**) en de beantwoording van de zienswijzen (**bijlage 7**), welke deel uitmaken van de motivering van de raad om de verklaringen van geen bedenkingen te weigeren.
12. Omdat de ruimtelijke overwegingen en motieven van de raad in onderlinge samenhang en cumulatief moeten worden gezien, had de Rechtbank deze ook als zodanig moeten beoordelen. Dat heeft de Rechtbank niet gedaan. Daarmee heeft de Rechtbank ten onrechte nagelaten om integraal te beoordelen of een draagkrachtige motivering ten grondslag ligt aan de weigering van de raad om de verklaringen van geen bedenkingen te geven.

De Rechtbank heeft miskend dat een draagkrachtige motivering ten grondslag ligt aan de weigering van de raad om de verklaringen van geen bedenkingen te geven.

13. Zou de Rechtbank de motivering van de raad integraal hebben beoordeeld, dan was hij – zo meent het college – tot het oordeel gekomen dat er wel degelijk een draagkrachtige motivering ten grondslag ligt aan de weigering van de raad om de verklaringen van geen bedenkingen te geven. In verband hiermee merkt het college op dat het standpunt van de raad dat het zonneparkproject 'De Donken' niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening, (primair) is ingegeven door het belang van de bescherming van de aardkundige waarden van het projectgebied van het zonneparkproject. De raad heeft geoordeeld dat dit belang als ruimtelijk relevante reden, in de weg staat aan een ruimtelijke toestemming voor het zonneparkproject 'De Donken'.
14. De aanwezige aardkundige waarden zijn weergegeven in de Gebiedenkaart.⁵ In de Gebiedenkaart is het projectgebied aangeduid als onderdeel van de bescherming van het aardkundig waardevol gebied 'De Smalle Beek (Wouw)'.⁶ De Gebiedenkaart zelf bevat geen aanduiding van de aanwezige aardkundige waarden in het aardkundig waardevol gebied 'De Smalle beek'. Deze staat in de gebiedsomschrijving.⁷ In paragraaf 6.4 van de gebiedsomschrijving (**bijlage 8**) bij de Gebiedenkaart is genoemd dat het aardkundig waardevol

⁵ Besluit van 30 november 2004 van Gedeputeerde Staten vastgestelde nadere regels op grond van het Streekplan 2002, inzake aardkundig waardevolle gebieden, met inbegrip van nadien vast te stellen wijzigingen (online beschikbaar: <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ae83285be89f4501b60b1346cf9c3acd>).

⁶ Dit aardkundig waardevol gebied heeft het provinciaal nummer 4

⁷ De toelichting is gevoegd als bijlage bij het besluit van 30 november 2004 van Gedeputeerde Staten (online beschikbaar: <https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ae83285be89f4501b60b1346cf9c3acd>).

gebied de volgende aardkundig waardevolle elementen omvat:

- meanderende beek;
 - beekdalglooiingen en bijbehorende markante reliëfvormen in het landschap;
 - poelen langs de Smalle Beek;
 - de plaatselijk historische beekdalpercelering.
15. Het projectgebied is gelegen in het open hoevenlandschap tussen de watergangen van 'De Smalle Beek' (westzijde) en 'Het Loopje' (noordzijde). Het gaat om een uniek vlechtend riviersysteem. De beekdalen van De Smalle Beek en Het Loopje zijn, naar West-Brabantse begrippen, opvallend diep ingesneden in het omliggende dekzandlandschap. Het hoogteverschil bedraagt circa twee tot drie meter.⁸ Uit de gebiedsomschrijving blijkt dat de beekdalglooiingen en bijbehorende markante reliëfvormen in het landschap – inclusief het zicht daarop⁹ – als te beschermen aardkundige elementen zijn aangewezen ter plaatse van het projectgebied.¹⁰
16. De raad heeft gemotiveerd toegelicht dat het toestaan van het aangevraagde grootschalige grondgebonden zonneparkproject 'De Donken' van zestien hectare zal betekenen dat er voor de duur van 25 jaren een aantasting zal zijn van deze aanwezige aardkundige elementen. Die waarden worden dan niet beschermd. Uit de motivering van de raad blijkt dat hij niet slechts belang hecht aan de ondergrondse aantasting van de aardkundige elementen door het zonneparkproject, maar dat hij het vooral van belang vindt dat het zonneparkproject zal leiden tot een aantasting van de bovengrondse bescherming van de aanwezige aardkundige elementen.¹¹ Volgens de raad is deze laatstgenoemde aantasting onaanvaardbaar. De raad wenst een dergelijke aantasting niet toe te staan voor de aangevraagde periode van 25 jaren.
17. In verband daarmee heeft de raad ook nog gewezen op de omstandigheid dat de zichtlijnen op de aanwezige aardkundige elementen bovengronds zullen veranderen door de plaatsing van de zonnepanelen en de landschappelijke inpassing. Op dit moment zijn de beekdalglooiingen en de beekdalinsnijdingen onbebouwd en daardoor – zeker in de winterperiode – duidelijk zichtbaar vanuit de omgeving. Er zijn momenteel geen belemmeringen voor de beleving van de aardkundige waarden binnen het projectgebied van het zonneparkproject door inwoners van en bezoekers aan de gemeente Roosendaal. Dat wordt anders als de raad het zonneparkproject had toegestaan.
18. De zichtlijnen op het reliëf van het landschap zullen ontegenzeggelijk wijzigen door het grootschalige zonneparkproject 'De Donken'. Dat komt omdat het zonneparkproject bestaat uit

⁸ Paragraaf 6.4 van de gebiedsomschrijving (bijlage 8), p. 28.

⁹ Vgl. ABRvS 6 december 2006, ECLI:NL:RVS:2006:AZ3715.

¹⁰ Paragraaf 6.4 van de gebiedsomschrijving (bijlage 8), p. 29.

¹¹ Ontwerpraadsbesluit tot weigering van de verklaringen van geen bedenkingen (bijlage 5), p.2; Toelichting op het raadsvoorstel voor de weigering verklaringen van geen bedenkingen (bijlage 6), p. 1; en Beantwoording zienswijzen (bijlage 7), pp. 1 tot en met 3 en 5.

DATUM 2 februari 2023
ONS KENMERK 1008318.22248 / jmo.eeu
PAGINA 6 van 13

de realisering van een zonneveld (met zonnepanelen tot twee meter hoogte) en een landschappelijke inpassing (met nieuwe bomen en een nagenoeg aaneengesloten struweelhaag van vijf meter breed) voor een periode van 25 jaar. Door de landschappelijke inpassing zal het zicht op het zonnepark – en dat is ook genoemd op pagina 40 van de ruimtelijke toelichting op de aanvragen (**bijlage 9**) – altijd geblokkeerd zijn. De raad heeft gemotiveerd toegelicht waarom hij er niet van overtuigd is dat dit samen kan gaan met het belang van de bescherming van het zicht op de beekdalglooiingen en bijbehorende markante reliëfvormen.¹² Eerder zal dit leiden tot een aantasting van deze landschappelijke elementen.

19. Dat de landschappelijke inpassing van het zonneparkproject (gedeeltelijk) rekening houdt met de herkenbaarheid van de aardkundige waarden, doet geen afbreuk aan de houdbaarheid van deze motivering van de raad. Door rekening te houden met de herkenbaarheid van de aardkundige waarden wordt immers niet voorkomen dat het zonneparkproject het zicht zal aantasten op de beekdalglooiingen en bijbehorende markante reliëfvormen. Daardoor zal de beleving van de aanwezige aardkundige waarden door inwoners van en bezoekers aan de gemeente Roosendaal verminderen. Dit terwijl het gemeentelijk en provinciaal beleidsuitgangspunt hier is dat de belevingswaarde van de aardkundige waarden behouden moet blijven.¹³
20. Op basis hiervan is de raad tot het oordeel gekomen dat het zonneparkproject niet in overeenstemming is met de eis van een goede ruimtelijke ordening. De raad meent concreet dat het ruimtelijk belang van de bescherming van de beekdalglooiingen en bijbehorende markante reliëfvormen en het zicht daarop zwaarder weegt, dan de belangen die gediend zijn met de realisering van het zonneparkproject 'De Donken'. Deze belangafweging heeft de raad – anders dan de Rechtbank lijkt te overwegen in de aangevallen uitspraak – kenbaar en gemotiveerd toegelicht, waaronder in het ontwerpbesluit tot weigering van de verklaringen van geen bedenkingen en de beantwoording van de zienswijzen.¹⁴

De Rechtbank heeft miskend om bij zijn beoordeling uitsluitend te kijken naar de motivering van de raad.

21. Hierbij geldt dat de Raad niet gehouden was om de mening van het onderzoeksbureau RAAP – dat in opdracht van de initiatiefnemer de onderbouwing heeft opgesteld – onverkort over te

¹² Ontwerpraadsbesluit tot weigering van de verklaringen van geen bedenkingen (**bijlage 5**), p.2; Beantwoording zienswijzen (**bijlage 7**), pp. 1 tot en met 3 en 5.

¹³ Paragraaf 6.4 van de gebiedsomschrijving (**bijlage 8**), p. 29; Toelichting op het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' d.d. 21 augustus 2012, p. 61 (online beschikbaar: https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.1674.2012BUITENGEBIEDW-0601/t_NL.IMRO.1674.2012BUITENGEBIEDW-0601.pdf); Toelichting op de artikelen 3.7, 3.28 en 3.32 van de Interim omgevingsverordening (online beschikbaar: https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.9930.InterimOvr-va01/pt_NL.IMRO.9930.InterimOvr-va01.xml#NL.IMRO.PT.ad87997b-3687-4a6b-8039-4913ada5c059).

¹⁴ Ontwerpraadsbesluit tot weigering van de verklaringen van geen bedenkingen (**bijlage 5**), p.2; Beantwoording zienswijzen (**bijlage 7**), pp. 1 tot en met 6.

nemen. Niet de ruimtelijke opvattingen van het onderzoeksbureau of de Provincie Noord-Brabant zijn bepalend, maar de ruimtelijke opvattingen van de raad (mits deze navolgbaar zijn). De raad heeft in dit geval zijn eigen ruimtelijke beoordeling gemaakt. Dat die uitkomst afwijkt van de uitkomsten van de ruimtelijke onderbouwingen van Kronos en de onderzoeksrapporten van Raap, betekent nog niet dat de raad een onredelijk standpunt heeft ingenomen of het eigen standpunt onvolledig heeft gemotiveerd. De Rechtbank had volgens het college naar de motivering van de weigering van de verklaringen van geen bedenkingen moeten kijken en niet uitsluitend naar de ruimtelijke onderbouwingen van Kronos, de onderzoeksrapporten van Raap en de mening van de provincie Noord-Brabant over de toelaatbaarheid van het zonneparkproject.

Tussenconclusie

22. Omdat de raad toereikend heeft gemotiveerd waarom hij geweigerd heeft de verklaringen van geen bedenkingen te geven, volgt het college niet waarom de Rechtbank tot het oordeel is gekomen dat de weigeringsbesluiten voor vernietiging in aanmerking komen omdat deze in strijd zijn genomen met motiverings- en het zorgvuldigheidsbeginsel.
23. Hier komt bij dat de Rechtbank in zijn oordeel blijkt heeft gegeven van een verkeerde interpretatie van de bescherming van de aardkundige waarden in het bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' (d.d. 21 augustus 2012) en de Interim omgevingsverordening. Hieronder lichten wij dit verder toe.
 - b. **De Rechtbank heeft het belang van de bescherming van de aardkundige waarden in het bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' ten onrechte gebagatelliseerd.**
24. In de toelichting op het bestemmingsplan 'Buitengebied' heeft de raad uitdrukkelijk als uitgangspunt voor het bestemmingsplan genoemd "het veiligstellen van de aanwezige archeologische, aardkundige en cultuurhistorische waarden".¹⁵ Daarbij heeft de raad meer specifiek aangegeven dat bij ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied rekening moet worden gehouden met de aardkundige waarden van het gebied. Concreet betekent dit dat een ontwikkeling in het buitengebied – zo blijkt uit de laatste zin van pagina 61 van de toelichting – alleen kan worden toegestaan onder landschappelijke voorwaarden, die gericht zijn op het herkenbaar blijven van het cultuurlandschap en het behoud van de aardkundige waarden. Het bestemmingsplan is onherroepelijk en geeft de inzichten van de raad omtrent een goede ruimtelijke ordening weer. Daar mag de raad een groot gewicht aan toekennen en dat heeft de raad ook gedaan.

¹⁵ Toelichting op het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' d.d. 21 augustus 2012, p. 61 (online beschikbaar: https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.1674.2012BUITENGEBIEDW-0601/t_NL.IMRO.1674.2012BUITENGEBIEDW-0601.pdf).

DATUM 2 februari 2023
ONS KENMERK 1008318.22248 / jmo.eeu
PAGINA 8 van 13

25. Gelet hierop is het goed te volgen dat de raad heeft verwezen naar het bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' in zijn onderbouwing ten aanzien van het belang van de bescherming van de aanwezige waarden. Dat belang is immers expliciet in de toelichting op dit bestemmingsplan verwoord. Daaraan ligt het standpunt van de raad reeds besloten. Bovendien strekken de normen behorend bij de gebiedsaanduiding 'aardkundig' uitdrukkelijk tot bescherming van de aanwezige aardkundige waarden. Op grond van artikel 5.1, aanhef en onder d, van de planregels zijn de gronden binnen de gebiedsaanduiding 'aardkundig' (zoals de gronden van het projectgebied) mede bestemd voor het behoud en herstel van de aardkundige waarden.
26. Hierbij geldt dat – zoals de Rechtbank wel constateert – het bestemmingsplan niet in algemene zin uitsluit dat gebouwd kan worden op gronden met de gebiedsaanduiding 'aardkundig'. Dat zou mogelijk ook niet evenredig zijn met betrekking tot het belang van de bescherming van de aardkundige waarden. De omstandigheid dat het bestemmingsplan bebouwing niet uitsluit op gronden die zich bevinden binnen de gebiedsaanduiding 'aardkundig', betekent echter op zichzelf nog niet dat bebouwing op deze gronden *moet* worden toegestaan.
27. Ter plaatse van het projectgebied is het bovendien vanwege de bestemming 'Agrarisch met waarden - 2' niet of nauwelijks toegestaan om buiten een aangewezen bouwvlak te bouwen (op grond van de artikel 5.1 en 5.2 van de planregels). Die bouwbeperkingen zijn gesteld vanwege de bescherming van de aanwezige waarden, waaronder de aardkundige waarden.¹⁶ Ter indicatie wijst het college op de planregel dat binnen de bestemming 'Agrarisch met waarden - 2' het niet is toegestaan om (tijdelijke) teeltondersteunende voorzieningen op te richten buiten een aangewezen bouwvlak (artikel 5.2.3, onder c, van de planregels).
28. Op basis van de planregels, de plansystematiek en de toelichting op het bestemmingsplan moet worden geconcludeerd dat het niet de bedoeling van het plan (en daarmee de raad) is geweest om grootschalige ontwikkelingen mogelijk te maken op gronden met de bestemming 'Agrarisch met waarden - 2' en de gebiedsaanduiding 'aardkundig'. Gelet hierop heeft de raad mogen verwijzen naar het bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' als onderdeel van zijn motivering dat het zonneparkproject niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. De Rechtbank heeft daar onvoldoende gewicht aan gegeven.
29. Het zonneparkproject De Donken is een grootschalige ontwikkeling met een omvang van zestien hectare, die niet alleen in strijd is met de planregels van het bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw', maar ook met de uitgangspunten van dit bestemmingsplan. Het zonneparkproject leidt niet tot "het veiligstellen" van de aanwezige aardkundige waarden, maar het zicht op deze waarden en daardoor de beleving ervan zullen juist worden weggenomen voor periode van 25 jaar. De raad kon dit in redelijkheid in strijd achten met een goede ruimtelijke ordening.

¹⁶ Zie ook: *Toelichting op het geldende bestemmingsplan 'Buitengebied Wouw' d.d. 21 augustus 2012, p. 52, 53 en 61 (online beschikbaar: https://www.ruimtelijkeplannen.nl/documents/NL.IMRO.1674.2012BUITENGEBIEDW-0601/t_NL.IMRO.1674.2012BUITENGEBIEDW-0601.pdf).*

c. De Rechtbank heeft miskend dat het zonneparkproject zich niet verdraagt met de uitgangspunten en de instructieregels uit de Interim omgevingsverordening.

30. Verder heeft de raad gewicht mogen toekennen aan de inhoud van de Interim omgevingsverordening als onderdeel van zijn motivering dat het zonneparkproject niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. De Rechtbank heeft – zo blijkt uit rechtsoverweging 10 van de aangevallen uitspraak – als eigen beoordelingskader gekeken naar de vraag of sprake is van een duidelijke strijd met de Interim omgevingsverordening. Volgens de Rechtbank is van een dergelijke duidelijke strijd met de Interim omgevingsverordening niet gebleken.
31. Het college meent dat de Rechtbank met deze wijze van beoordeling geen blijk heeft gegeven van de omstandigheid dat Provinciale Staten van Noord-Brabant in de Interim omgevingsverordening, als provinciaal beleid, hebben verwoord dat zij belang hechten aan een goede omgevingskwaliteit, zorgvuldig ruimtegebruik en de bescherming van aardkundige waarden.¹⁷ De instructies uit de Interim omgevingsverordening strekken ter bescherming van deze belangen.¹⁸
32. De raad heeft bij zijn besluitvorming gewicht toegekend aan de beleidsuitgangspunten uit de Interim omgevingsverordening en onderschrijft deze. In dit kader merkt het college op dat de Interim omgevingsverordening uitgaat van een aantal basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies, die zijn genormeerd in paragraaf 3.1.2 van de Interim omgevingsverordening.
33. De toepassing van de lagenbenadering – zoals vastgelegd in artikel 3.7 van de Interim omgevingsverordening – is één van deze basisprincipes. Voor de raad was de toepassing van de lagenbenadering één van de redenen om het zonneparkproject niet binnen het projectgebied toe te staan. De raad kwam tot het oordeel dat andere plekken dan het projectgebied beter geschikt zijn voor grootschalige grondgebonden zonneparkprojecten.¹⁹
34. Er zijn geen aanknopingspunten die het aannemelijk maken dat de raad tot een andersluidend oordeel had moeten komen. Hierbij geldt dat de raad – gelet op de basisprincipes voor een evenwichtige toedeling van functies – bij de beoordeling van het zonneparkproject een waardering heeft moeten geven aan het belang van het behouden van de aardkundige

¹⁷ ABRvS 24 juni 2021 (Vzr.) ECLI:NL:RVS:2021:1311, r.o. 4.2.

¹⁸ Toelichting op de artikelen 3.5, 3.6, 3.7, 3.28 en 3.32 van de Interim omgevingsverordening (online beschikbaar: https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.9930.InterimOvr-va01/pt_NL.IMRO.9930.InterimOvr-va01.xml#NL.IMRO.PT.ad87997b-3687-4a6b-8039-4913ada5c059).

¹⁹ Zie ook: toelichting op artikel 3.7 van de Interim omgevingsverordening (online beschikbaar: https://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/transform/NL.IMRO.9930.InterimOvr-va01/pt_NL.IMRO.9930.InterimOvr-va01.xml#NL.IMRO.PT.ad87997b-3687-4a6b-8039-4913ada5c059).

DATUM 2 februari 2023
ONS KENMERK 1008318.22248 / jmo.eeu
PAGINA 10 van 13

elementen van het aardkundig waardevol gebied, waaronder een goede waarneming van het natuurlijk reliëf. De raad heeft een zwaar gewicht toegekend aan het behouden van de aardkundige elementen van het aardkundig waardevol gebied. Er bestaat geen reden waarom de raad dit niet in redelijkheid heeft mogen doen.

35. In het verlengde daarvan heeft de raad in redelijkheid tot het oordeel mogen komen dat de ontwikkeling zich niet verhoudt tot (de uitgangspunten van) de artikelen 3.28 en 3.32 en 3.78 van de Interim omgevingsverordening. De raad werd er door de aanvraag niet van overtuigd dat het zonneparkproject mede is gericht op het behoud, herstel of de duurzame ontwikkeling van de aardkundige en kenmerken van het gebied en zal bijdragen aan de natuur- en landschapswaarden en het bodem- en watersysteem en de belevingswaarde en de recreatieve waarde van het landschap. Gelet op de beleidsruimte van de raad en de omstandigheid dat de zichtlijnen op de aanwezige aardkundige elementen bovengronds zullen veranderen door de plaatsing van de zonnepanelen en de landschappelijke inpassing, heeft hij in redelijkheid tot dit oordeel mogen komen.
36. De raad mag binnen zijn beleidsruimte gewicht toekennen aan de ruimtelijke inzichten van andere overheden, zoals de provincie. Het gaat onder meer om hetgeen is opgenomen in de Interim omgevingsverordening. Uit de Interim omgevingsverordening volgt ook dat er landschappelijke kwaliteiten bestaan in het projectgebied die bescherming genieten. De raad heeft in dat verband gemeend dat die kwaliteiten worden aangetast door het aangevraagde project. De Rechtbank heeft miskend dat de raad – als onderdeel van zijn motivering – heeft mogen oordelen dat het zonneparkproject zich niet verdraagt met de uitgangspunten en de instructieregels uit de Interim omgevingsverordening.
- d. De Rechtbank heeft ten onrechte een te groot gewicht toegekend aan de kaart uit de Herziene beleidsvisie Zonne-energie 2018.**
37. In de aangevallen uitspraak heeft de Rechtbank groot gewicht toegekend aan de omstandigheid dat het projectgebied niet ligt in een gebied dat op grond van de 'Herziene beleidsvisie Zonne-energie 2018' (**bijlage 10**) is aangewezen als een gebied waar zonneparken zijn uitgesloten. Het college volgt deze verwijzing naar en het belang van de kaart uit de 'Herziene beleidsvisie Zonne-energie 2018' niet. Ook op andere plaatsen dan die op de kaart zijn opgenomen, kan het zo zijn dat een zonneparkproject niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. De kaart bepaalt alleen maar waar dat in ieder geval aan de orde is.
38. De Rechtbank lijkt uit te gaan van een onjuiste oorzaak-gevolgrelatie. De omstandigheid dat het projectgebied van het zonneparkproject 'De Donken' niet is uitgesloten volgens de kaart uit de Herziene beleidsvisie Zonne-energie 2018, betekent immers niet dat de locatie (en het project) daardoor in overeenstemming is met de Herziene beleidsvisie Zonne-energie 2018 en de eis van een goede ruimtelijke ordening. Hierbij geldt dat de visie een hardheidsclausule kent, die erin voorziet dat voorrang kan worden gegeven aan de gebiedscriteria boven de beleidsregels in de

visie.²⁰

39. In verband hiermee merkt het college op dat de kaart uitsluitend is opgesteld en vastgesteld door het college. De raad heeft de Herziene beleidsvisie Zonne-energie 2018 (en de bewuste kaart) niet vastgesteld. Dit betekent ook dat de Herziene beleidsvisie Zonne-energie 2018 niet ziet op de toepassing van de bevoegdheid van de raad om al dan niet een verklaring van geen bedenkingen te geven ten behoeve van een zonneparkproject.²¹ Gelet hierop bestaat er ook geen reden dat de raad de kaart uit de Herziene beleidsvisie Zonne-energie moet volgen voor het bepalen van de geschiktheid van een projectlocatie.

e. Het ontbreken van een maatschappelijk draagvlak heeft de raad slechts betrokken in zijn belangenafweging en is geen dragend argument geweest voor het weigeren van de verklaringen van geen bedenkingen.

40. In reactie op de beroepen van Kronos heeft het college in het verweerschrift van 26 september 2022 (**bijlage 11**) toegelicht waarom de raad het gebrek aan draagvlak voor het zonneparkproject heeft mogen meewegen in zijn belangenafweging.²² Volgens de Rechtbank heeft het college hiermee aangegeven dat het ontbreken van een maatschappelijk draagvlak een dragend argument is geweest voor de raad om de verklaringen van geen bedenking te weigeren. Dat was echter niet het geval en dat heeft het college tijdens de zitting ook benadrukt. De uitspraak noemt dat ten onrechte niet.

41. De raad heeft – zoals het college ook heeft aangegeven in het verweerschrift – het maatschappelijk draagvlak voor het project (en de inspanningen van Kronos om maatschappelijk draagvlak te creëren) uitsluitend betrokken in zijn belangenafweging. Volgens het college is het zorgvuldig geweest van de raad om de belangen van omwonenden te betrekken in zijn belangenafweging.²³

42. In verband hiermee wijst het college ook op het beleidsuitgangspunt van de raad van “co-creatie” van zonneparkprojecten, dat door de raad is vastgesteld op 7 februari 2019 (**bijlage 12**). Met dit beleidsuitgangspunt heeft de raad kenbaar gemaakt dat hij belang hecht aan de betrokkenheid van de omgeving bij grootschalig zonneparkprojecten. Dat de beoordeling aan dit beleidsuitgangspunt is teruggekomen in de toelichting op de weigering van de verklaringen van geen bedenking is daarom ook niet verwonderlijk.

43. Kort en goed ziet het college geen reden waarom de raad geen belang heeft mogen toekennen

²⁰ Herziene beleidsvisie Zonne-energie 2018 (**bijlage 10**), p. 16.

²¹ ABRvS 7 december 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3591, r.o. 6.1.

²² Verweerschrift van het college (**bijlage 11**), p. 9.

²³ ABRvS 1 april 2020, ECLI:NL:RVS:2020:958, r.o. 3.2; Rechtbank Overijssel 3 september 2020, ECLI:NL:RBOVE:2020:2902, r.o. 16-17.3; Rechtbank Oost-Brabant 1 juli 2020, ECLI:NL:RBOBR:2020:3330, r.o. 32-38

DATUM 2 februari 2023
ONS KENMERK 1008318.22248 / jmo.eeu
PAGINA 12 van 13

in zijn belangenafweging aan de omstandigheid dat vanuit de kern van Wouw draagvlak ontbreekt voor de realisering van het zonneparkproject 'De Donken'. Van belang is hier dat het ontbreken van een maatschappelijk draagvlak – anders dan de Rechtbank lijkt te veronderstellen – geen zelfstandig dragend argument was voor de raad om de verklaringen van geen bedenkingen te weigeren.

III. AFSLUITEND

44. Gelet op het aangevoerde verzoekt het college uw Afdeling om de aangevallen uitspraak te vernietigen. De raad heeft in redelijkheid mogen weigeren om de verklaringen van geen bedenkingen te geven voor het aangevraagde zonneparkproject 'De Donken' in het buitengebied van Wouw. In de kern genomen heeft de raad genoegzaam gemotiveerd waarom volgens hem de bescherming van de aanwezige waarden in het projectgebied en de omgeving – als ruimtelijk belang – in de weg staat aan een ruimtelijke toestemming voor het aangevraagde zonneparkproject. De raad hoeft een inbreuk op die waarden niet toe te staan en heeft er in dit geval weloverwogen voor gekozen om dat niet te doen.
45. Hoewel het college het niet eens is met de aangevallen uitspraak, zal het – om proceseconomische redenen en gelet op de motie van de raad van 19 januari 2023²⁴ – toch gevolg geven aan de aangevallen uitspraak. Het college doet dit door opnieuw besluiten te nemen op de aanvragen van Kronos (met inachtneming van de aangevallen uitspraak). Voordat het college deze beslissingen neemt, zal het college eerst aan de raad de vraag voorleggen of hij – gelet op de aangevallen uitspraak en aan de hand van een deskundigenrapport (dat momenteel wordt opgesteld) – nog steeds van oordeel is dat het zonneparkproject 'De Donken' niet in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening. Zodra het college opnieuw heeft besloten op de aanvragen van Kronos, zullen wij een kopie van die besluiten onverwijld aan uw Afdeling toezenden met het verzoek om die besluiten onderdeel te laten uitmaken van de aanhangige procedure.
46. Namens het college zijn wij graag bereid de inhoud van dit hoger beroep nader toe te lichten tijdens een zitting van uw Afdeling.

Hoogachtend,

Jamaal Mohuddy en Emile Euverman
Advocaten
AKD

²⁴ Deze motie is als *bijlage 4* gevoegd bij dit hoger beroepschrift.

DATUM 2 februari 2023
ONS KENMERK 1008318.22248 / jmo.eeu
PAGINA 13 van 13

Bijlagen:

1. Aangevallen uitspraak van de Rechtbank d.d. 19 december 2022, met zaaknummers BRE 22/2621 CHWA en BRE 22/2622 CHWA.
2. Weigeringsbesluiten van het college d.d. 6 april 2022.
3. Weigering van de verklaringen van geen bedenking van de raad d.d. 10 maart 2022.
4. Motie van de raad d.d. 19 januari 2023.
5. Ontwerpweigering van de verklaringen van geen bedenkingen d.d. 17 juni 2022.
6. Toelichting op de definitieve weigering van de verklaringen van geen bedenkingen.
7. Nota van zienswijzen.
8. Paragraaf 6.4 van de gebiedsomschrijving.
9. Pagina 40 van de ruimtelijke onderbouwingen.
10. Herziene beleidsvisie d.d. 8 januari 2019.
11. Verweerschrift d.d. 26 september 2022.
12. Motie van de raad d.d. 7 februari 2019.
13. Procesbesluit d.d. 31 januari 2023.

Zonnepark Wouw

second opinion advies
landschappelijke en
aardkundige waarden

1 FEBRUARI 2023

ZICHTLIJN

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding	3
2. Betekenis landschappelijke waarden en aardkundige waarden.....	4
3. Analyse van de Beleidsvisie	6
4. Analyse van de Aardkundige Waardevolle Gebiedenkaart Noord-Brabant	8
5. Analyse van Laagland 329.....	9
6. Analyse van RAAP	11
7. Analyse van Laagland 366.....	17
8. Analyse van Onderbouwing I & II	18
9. Conclusies	24
Colofon	28

1. Inleiding

Aan ZICHTLIJN is gevraagd om een second opinion uit te voeren naar de aardkundige en de landschappelijke waarden van een mogelijk zonnepark ten noorden van de Donkenweg te Wouw. De gemeenteraad van Roosendaal heeft daartoe besloten in een motie in een raadsvergadering op 19 januari 2023.

Onderzoeksmethode

Om de second opinion goed uit te voeren zijn alle gepubliceerde stukken uit de Commissievergadering van 27 mei 2021, van de Raadsvergadering 17 juni 2021, van de Commissievergadering 24 februari 2021 en van de Raadsvergadering 10 maart 2022 doorgenomen. De volgende stukken worden aangehaald in deze rapportage. In verband met de leesbaarheid is het betreffende stuk afgekort tot één woord.

- 'Bijlage 3 – Situatietekening zonnepark I' (gemeenteraad d.d.17-6-2021) → 'park I'
- 'Bijlage 4 – Situatietekening zonnepark II' (gemeenteraad d.d.17-6-2021) → 'park II'
- 'Bijlage 5 – Herziened Beleidsvisie Zonne-energie 2018.pdf' (gemeenteraad d.d.17-6-2021) → 'beleidsvisie'
- 'Bijlage 6 – Ruimtelijke_ouderbouwing Zonnepark I' (gemeenteraad d.d.17-6-2021) → 'ouderbouwing I'
- 'Bijlage 7 – Ruimtelijke_ouderbouwing Zonnepark II' (gemeenteraad d.d.17-6-2021) → 'ouderbouwing II'
- 'Laagland Archeologie Rapport 329– Aardkundige waarden ouderzoek.pdf' (is geïntegreerd in 'Ouderbouwing I' blz. 142-196) → 'Laagland 329'
- 'RAAP Beoordeling aardkundige waarden ouderzoek.pdf' (is geïntegreerd in 'Ouderbouwing I' blz. 197-206) → 'RAAP'
- 'Laagland Archeologie Rapport 366 – archeologisch bureauouderzoek' (is geïntegreerd in 'Ouderbouwing I' blz. 207-248) → 'Laagland 366'
- 'Bijlage 10 - Provinciale reacties' (gemeenteraad d.d.17-6-2021) → 'provincie'
- 'Uitspraak Rechtbank inzake zonnepark Wouw.pdf' → 'rechtbank'

En op basis van de volgende beleidsvstukken:

- Aardkundig Waardevolle Gebiedenkaart Noord-Brabant
- Vigerend bestemmingsplan

Naast het bestuderen van de rapporten is het gebied ook bezocht om zelf een indruk te krijgen van het gebied en de aanwezige waarden.

Leeswijzer

Dit rapport gaat eerst in op alle relevante tekstpassages uit ieder stuk. Ik heb iedere passage die hiertoe aanleiding geeft becommentarieerd. Dit resulteert niet altijd tot een prettig leesbare tekst, maar zo wordt wel alles meegenomen. De lezer doet er misschien goed aan om de conclusies te lezen en de rest als achtergrond te beschouwen. De conclusies worden in hoofdstuk 9 verwoord en op het eind kernachtig samengevat. Om de leesbaarheid te vergroten wordt af en toe een woord onderstreept om zo de essentie beter te benadrukken.

Onafhankelijkheid opsteller

Dit ouderzoek wordt uitgevoerd door ir Marcel van Wezel, landschapsarchitect en ingeschreven in het architectenregister onder nummer: 3.990215.002. Ik heb twintig jaar ervaring in het opstellen en beoordelen van landschappelijke inpassingsplannen, zowel in de rol als opsteller (eigen bedrijf), als ook als ambtenaar, in dienst van diverse overheden. Ik heb geen betrokkenheid met de initiatiefnemer of diens adviseurs. Ook heb ik geen contact met de ambtenaren die betrokken zijn in dit dossier. Ik woon niet in Roosendaal, ben niet politiek actief en ken geen raadsleden. De communicatie verloopt via de griffie.

2. Betekenis landschappelijke waarden en aardkundige waarden

De definities van 'landschappelijke waarden' en 'aardkundige waarden' worden niet door iedereen hetzelfde omschreven. Het is niet makkelijk om per waarde een duidelijke en simpele omschrijving te vinden, terwijl dat voor de lezer van dit rapport wel wenselijk is. Op basis van het vigerende bestemmingsplan worden hieronder conclusies getrokken hoe deze begrippen zich verhouden.

Definities uit vigerende bestemmingsplan¹

1.5 aardkundige waarden en kenmerken

waarden en kenmerken van een gebied die vanwege geologische, geomorfologische, bodemkundige en (geo)hydrologische verschijnselen en processen vanwege de natuurlijke ontstaansgeschiedenis van de bodem van belang zijn;

1.50 cultuurhistorische waarde

de aan een bouwwerk, gebied of landschapselement toegekende waarde in verband met ouderdom, gaafheid, zeldzaamheid en herkenbaarheid vanuit historisch oogpunt in relatie met de bijbehorende abiotische randvoorwaarden (bodem, water, terreinvormen);

1.57 ecologische waarde

aanwezige en potentiële waarde, gebaseerd op de beoogde natuurkwaliteit voor het gebied, waartoe behoren de natuurdoelen en natuurkwaliteit, geomorfologische processen, de waterhuishouding, de kwaliteit van bodem, water en lucht, rust, de mate van stilte, donkerte en openheid, de landschapsstructuur en de belevingswaarde;

1.84 landschapswaarde

gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde, van het landschap, gericht op ruimtelijke, ecologische, cultuurhistorische en recreatieve aspecten

De landschappelijke waarde omvat eigenlijk het geheel aan alle waarden. Een deel van die landschappelijke waarde richt zich op de cultuurhistorische waarde. En een deel van de cultuurhistorische waarde verwijst naar de aardkundige waarden. De belevingswaarde voor de mens speelt bij alle drie de begrippen een rol.

In het bestemmingsplan wordt bij de bestemmingsregels 'Agrarisch met waarden - 2', hetgeen van toepassing is op onderhavige locatie, een onderscheid gemaakt tussen deze twee waarden. Er zijn twee regels opgenomen:

h. ter plaatse van de aanduiding "specifieke vorm van waarden - aardkundig" tevens behoud en herstel van de aardkundige waarden;

i. behoud, herstel en/of ontwikkeling van de landschappelijke, ecologische, cultuurhistorische, natuurlijke en hydrologische waarden en kenmerken;

In het bestemmingsplan worden de aardkundige waarden dus niet gezien als een klein onderdeelje binnen de bredere landschappelijke waarden. Want dan had 'h' geschrapt kunnen worden en dan was 'i' voldoende geweest. De aardkundige waarden worden op deze plek er heel specifiek uitgelicht en krijgen een prominente rol. In mijn aanname² betekent dit dat de aardkundige waarde behouden of hersteld moeten worden en niet mogen worden aangetast. Dit ervaar ik ook als ik in het gebied ben. Hier zijn

¹ Zie ruimtelijke plannen: Idn: NL.IMRO.1674.2100BUITENGEBIEDW-0401

² In hoofdstuk 4, 5 en 6 wordt dit op basis van de omschrijvingen van de provincie, Laagland en RAAP ook onderschreven.

glooiingen in het landschap zichtbaar en die zijn zeer bijzonder. Op foto's is dit niet goed te vangen, maar rondlopend in het gebied wel. Het is een kwaliteit waar zorgvuldig mee moet worden omgegaan.

Fig.1 uitzicht op plangebied; bron: foto ZICHTLIJN

3. Analyse van de Beleidsvisie

Op bladzijde 14 wordt een stroomschema aangegeven, waarbij voor onderhavige locatie het volgende van toepassing is:

- U mag een zonnepark oprichten, mits:**
- voldaan wordt aan de voorwaarden zoals genoemd in hoofdstuk 4;
 - voorzien is in een landschappelijk inpassingsplan (zie paragraaf 5.4);
 - voorzien is in landschappelijke kwaliteitsverbetering (5%) (zie paragraaf 5.5).

Fig.2 stroomschema; bron: beleidsvisie

Op bladzijde 26 wordt de landschappelijke inpassing aangegeven die van toepassing is:

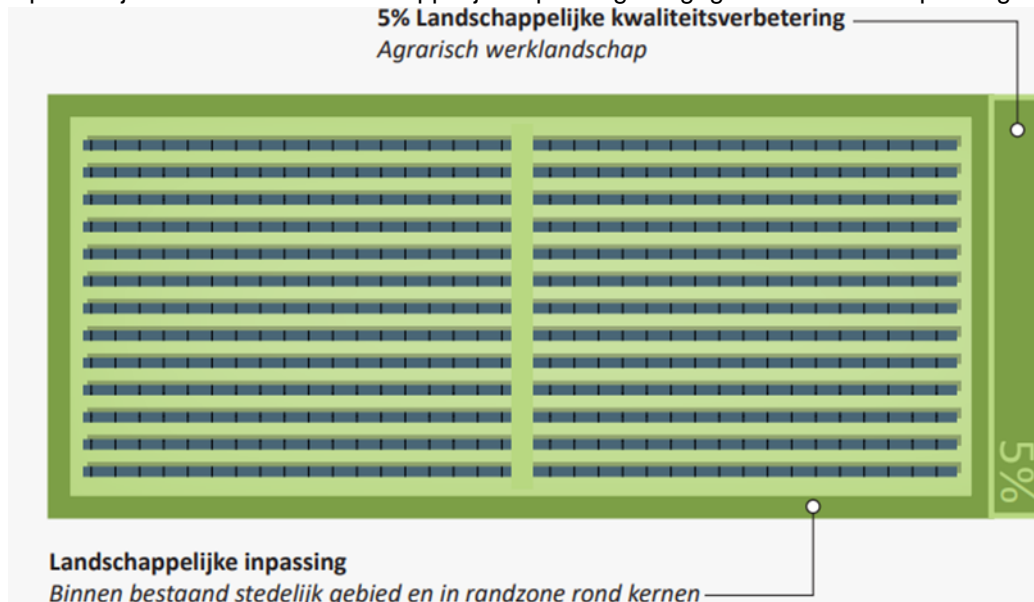

Fig.3 kwaliteitsverbetering; bron: beleidsvisie

Op bladzijde 33 wordt de deelbeleidskaart 'Cultuurhistorische waardenkaart (CHW)' genoemd. De onderhavige locatie ligt in een historisch waardevol vlak.

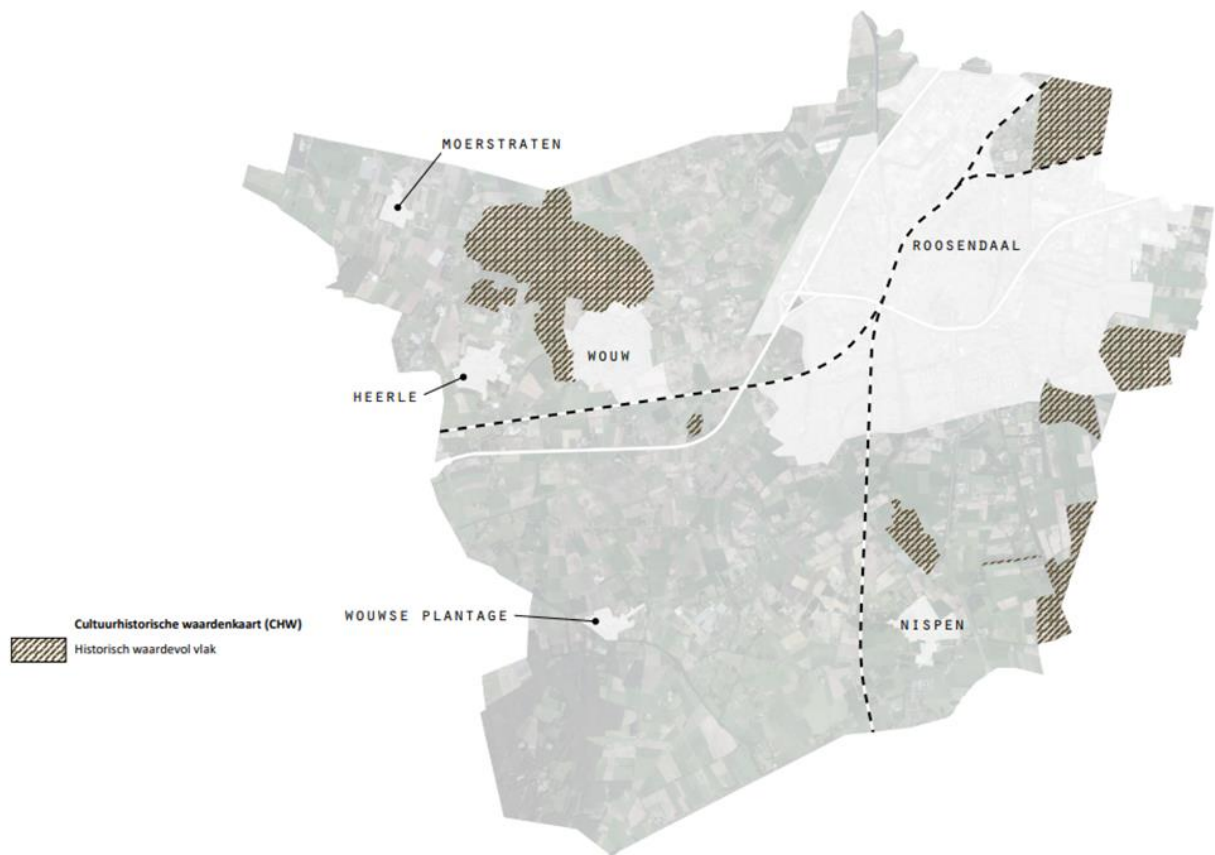

Fig.4 CHW; bron: beleidsvisie

De gemeente geeft in dit beleidsdocument geen concrete handvatten hoe met deze waarden om moet worden omgegaan. Impliciet wordt dan aangenomen dat dit maatwerk betreft en/of dat het provinciale beleid daarvoor richtinggevend is.

4. Analyse van de Aardkundige Waardevolle Gebiedenkaart Noord-Brabant

Op enkele bladzijden in de toelichting op deze kaart wordt het belang van de aardkundige waarden aangeduid. Mijn conclusie is dat het natuurlijk reliëf beschermd moet worden en dat een goede waarneming van het natuurlijk reliëf belangrijk is.

Te beschermen aardkundige elementen	Meanderende beken; Beekdalglouingen en bijbehorende markante reliëfvormen in het landschap; Poelen langs de Smalle Beek; Akkercomplex 'De Donken' op geulranddekzand met duidelijk bolvormig reliëf; De plaatselijk historische beekdalpercelering.
Aanwijzing voor beschermregels in bestemmingsplannen	Reliëfverschillen samenhangend met bovengenoemde verschijnselen mogen niet worden ver- of afgegraven of anderszins aangetast (ontgroningen / ophogingen) door met name landbouw, bebouwing en infrastructuur; Geen wijzingen in natuurlijke patroon van de beken toegestaan; Taluds van wegen mogen niet de zichtlijnen hinderen die belangrijk zijn voor een goede waarneming van het natuurlijke reliëf; Behoud van resterende historische percelering.

Fig.5 uitsnede provinciale gebiedenkaart; bron: website provincie

5. Analyse van Laagland 329

De conclusie van het rapport van Laagland is kort samengevat door middel van een citaat uit haar eigen rapport: “Gedurende de levensduur van 25 jaar vinden in het plangebied geen activiteiten plaats, die een eventuele verstoring van aardkundige waarden, cultuurhistorische waarden of archeologische waarden kunnen veroorzaken.”³ Zij definieert in haar rapport⁴ de aardkundige waarden als volgt: “Aardkundig waardevolle gebieden zijn bijzondere gebieden voor wetenschap, onderwijs, ecologie cultuurlandschap, recreatie en toerisme. Maar ook kunnen gebieden en elementen waardevol zijn omdat ze bijdragen aan de leefkwaliteit en de landschappelijke karakteristiek van een gemeente.”

In de gehanteerde definitie wordt een verwijzing gemaakt naar de ‘recreatie en toerisme’ en naar ‘leefkwaliteit’. Daarmee wordt dus ook een verwijzing gemaakt naar de visueel-ruimtelijke kant van de aardkundige waarde. Als de conclusie en de definitie in elkaar geschoven worden dan kan dit worden opgevat als dat gedurende 25 jaar er geen activiteiten plaatsvinden die de recreatieve en toeristische waarde en de leefkwaliteit voor burgers verstoren. Zo is het waarschijnlijk niet bedoeld, maar dat zou de lezer wel kunnen concluderen. Mogelijk dat Laagland in haar conclusie zich alleen had moeten richten op de ondergrond. Dat er ondergronds weinig veranderd wordt wel gedeeld maar wat het bovengronds doet voor de mensen wordt hiermee niet goed verwoord. Immers de omvorming van landbouwgebied naar een zonnepark met bouwwerken van ca. 15,9 hectare⁵ heeft een enorme impact op de belevingswaarden hoe mensen het gebied gaan ervaren.

In het vonnis van de rechtbank⁶ staat “Gedurende de levensduur van 25 jaar vinden in het plangebied geen activiteiten plaats, die een eventuele verstoring van aardkundige waarden, cultuurhistorische waarden of archeologische waarden kunnen veroorzaken.” De rechtbank heeft dit waarschijnlijk gebaseerd op onder andere de conclusie uit het Laagland-rapport. Omdat ik de conclusies uit het rapport betwist kan het oordeel van de rechtbank ook betwist worden.

Er wordt verder in het rapport aangegeven⁷: “In deze periode zal geen bemesting met kunstmest en gebruik van bestrijdingsmiddelen plaatsvinden. Hierdoor zal ecologisch gezien de bodemkwaliteit van de percelen binnen het plangebied verbeteren en zal mogelijk ook zijn uitwerking hebben op de omgeving. Doordat van het gebruik van kunstmest en bestrijdingsmiddelen zal worden afgezien, kan ook de waterkwaliteit in de beekdalen worden verbeterd.” Deze conclusie wordt gedeeld. Het plan zal een ecologische winst betekenen.

³ Laagland 329: zie laatste zin van de samenvatting op blz. 6

⁴ Laagland 329: zie eerste zin paragraaf 1.3

⁵ Het betreft hier de omvang van ‘park I’+ ‘park II’ en ook de inpassing zit hierin.

⁶ Rechtbank: zie laatste zin 1^e paragraaf op blz. 7

⁷ Laagland 329: zie onderaan blz. 10

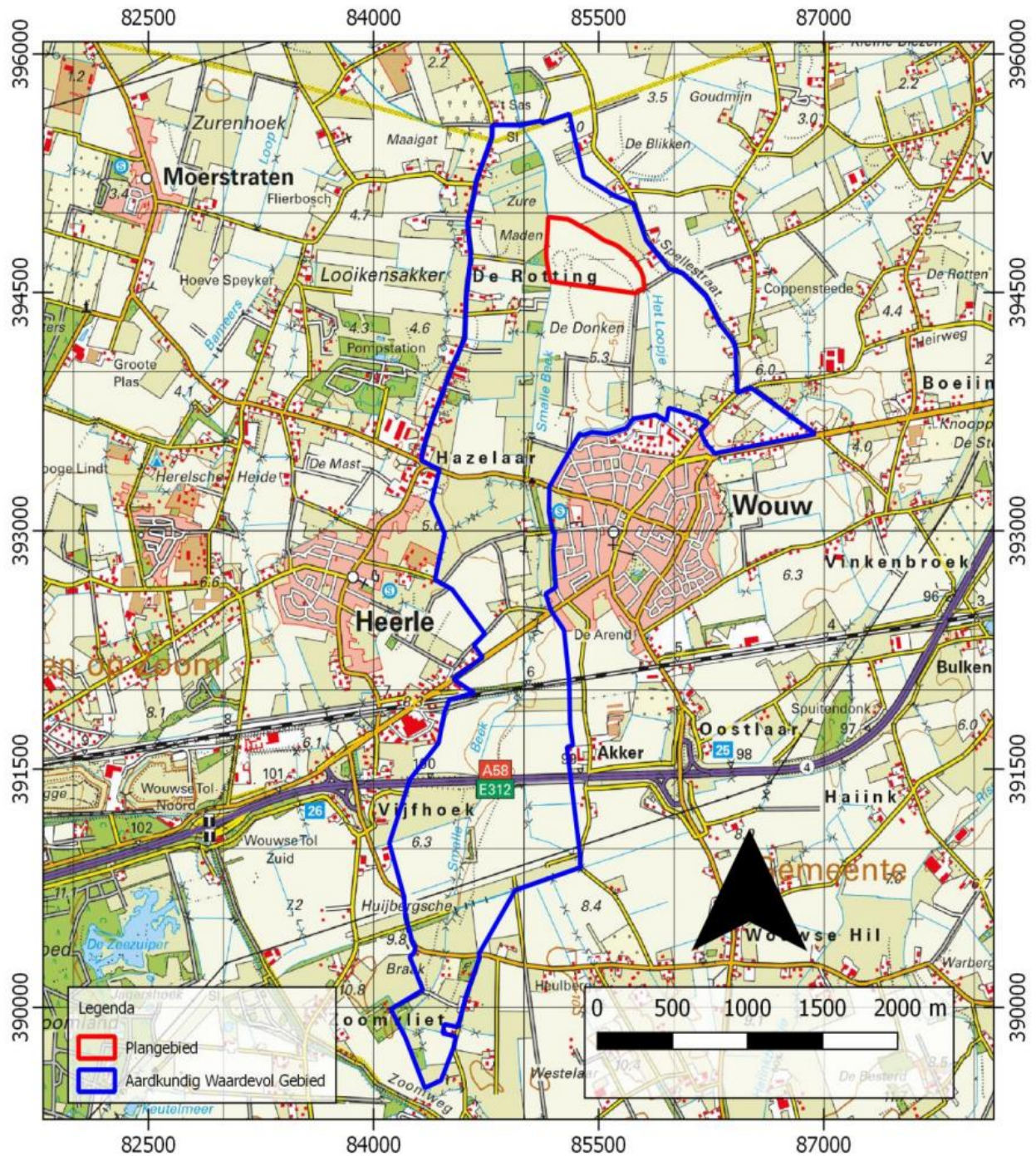

Fig.6 positie van plangebied en aardkundig waardevol gebied; bron: Laagland

6. Analyse van RAAP

Aan RAAP is gevraagd om naar aanleiding van het rapport van Laagland verbetersuggesties⁸ te doen. RAAP formuleert haar opdracht als volgt⁹: “De in het rapport van Laagland verzamelde gegevens geven een vrij gedetailleerd inzicht in de geo(morfo)logische en bodemkundige context van het gebied. Er wordt echter niet geconcretiseerd hoe dit de aardkundige waarde van het gebied definieert of wat de gaafheid of herkenbaarheid daarvan is. Met name die aspecten zijn echter van belang om te achterhalen wat de invloed van de toekomstige inrichting als zonnepark is. In de navolgende paragrafen wordt dit daarom verder uitgediept. Daartoe wordt eerst gekeken naar de waarde van het totale aardkundig waardevolle gebied ‘Smalle Beek’, om vervolgens te bepalen wat de waarde van het plangebied zonnepark Wouw zelf is.”

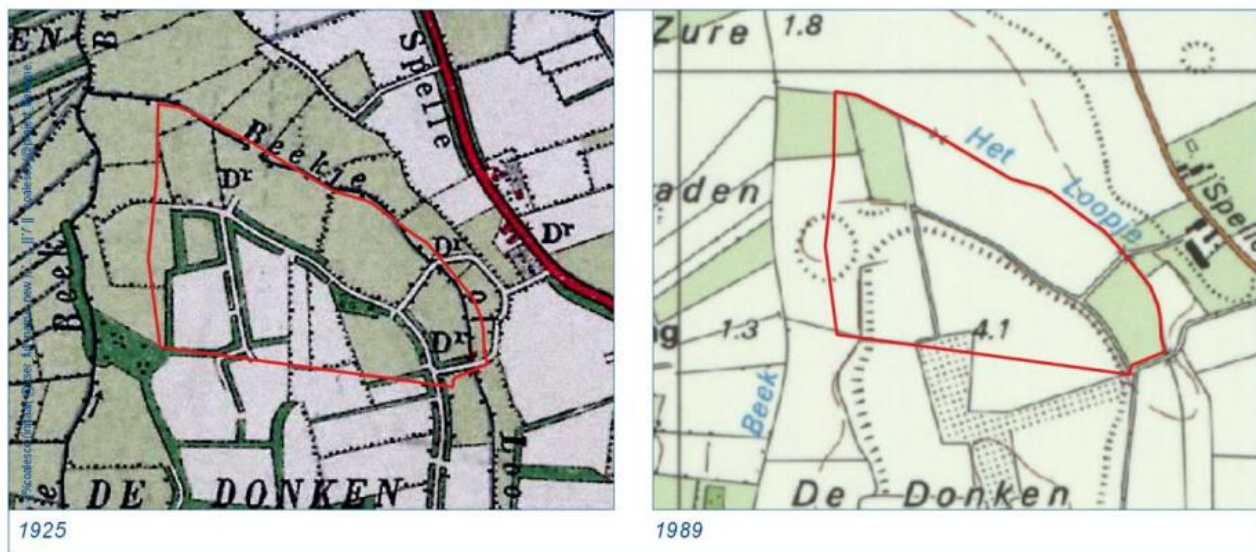

Fig.7 uitsnede van twee relevante historische kaarten; bron: RAAP

In de analyse van RAAP worden specifieke aardkundige kwaliteiten nader gespecificeerd.

De kernachtige conclusie¹⁰ van RAAP verwoordt de essentie van de problematiek van onderhavige locatie: “Deze bodemopbouw en het intacte microreliëf bewijzen dat de intrinsieke aardkundige waarde en gaafheid van het gebied hoog zijn. Als gevolg van het huidig landgebruik is de herkenbaarheid hiervan echter aangetast. Ook van de historische verkaveling en inrichting, die oorspronkelijk waren afgestemd op de aardkundige situatie met akkers op de hogere delen en graslanden in het beekdal, is nagenoeg niets bewaard gebleven. Tot slot is het gebied zelf beperkt ontsloten, zodat de aardkundige waarde vooral ervaren moet worden vanaf de Spellestraat in het noordoosten, waar beplanting en bebouwing het zicht op het beekdal regelmatig belemmeren.”

De uitspraak dat beplanting en bebouwing vanaf de Spellestraat het zicht regelmatig belemmeren is overigens niet waar. De volgende 2 plaatjes tonen juist het tegenovergestelde. Er is vanuit de Spellestraat een heel goed zicht op het gebied. Er staat relatief weinig bebouwing langs deze weg. Weliswaar kan een landbouwgewas een groot deel van het jaar het zicht op het reliëf ontnemen, maar zeker in de winterperiode is dit wel waarneembaar.

⁸ RAAP: zie inleiding op blz. 2

⁹ RAAP: laatste paragraaf blz. 2

¹⁰ RAAP: laatste 4 zinnen blz. 7

Fig.8 analyse van de zichtlijnen vanaf de Spellestraat; bron: luchtfoto uit ruimtelijke plannen

Fig.9 zicht vanuit Spellestraat richting toekomstig Zonnepark; bron: Google Maps

Er wordt net als bij Laagland geconcludeerd dat de aantasting van de aardkundige waarden ondergronds beperkt¹¹ is. Vervolgens concludeert RAAP terecht dat “De impact van de inrichting op de bovengrondse zichtbaarheid en herkenbaarheid is echter groter.¹²” Zij doet deze uitspraken op basis van het oorspronkelijke inrichtingsplan, zie figuur 10.

¹¹ RAAP schrijft op blz. 8 ‘de fysieke impact van deze inrichting op de bodem en de aardkundige eenheden is minimaal’

¹² RAAP: laatste paragraaf blz. 8

Fig.10 oorspronkelijk inrichtingsplan; bron: RAAP

RAAP stelt¹³ dat “Van belang hierbij is echter te realiseren dat dit een tijdelijke situatie is, die na 25 jaar weer wordt opgeheven. Kortom, van ‘onomkeerbare gevolgen’ voor het aardkundig waardevolle landschap is geen sprake.” En die conclusie betwist ik. Zowel Laagland, RAAP, de provincie en ook ik kennen ook waarde toe aan de bovengrondse visueel ruimtelijke kwaliteiten. Een periode van 25 jaar is geen tijdelijke situatie. Mathematisch klopt de uitspraak. Een periode van 25 jaar is niet eeuwig. Ook gelet op geologische en geomorfologische processen waar vaak gesproken wordt over duizenden jaren is een periode van 25 jaar wel tijdelijk, maar op een mensenleven is het zodanig ingrijpen in het landschap geen tijdelijke situatie¹⁴.

¹³ RAAP: laatste zin op blz. 8 en eerste zin op blz. 9

¹⁴ Zie verder voetnoot 6.

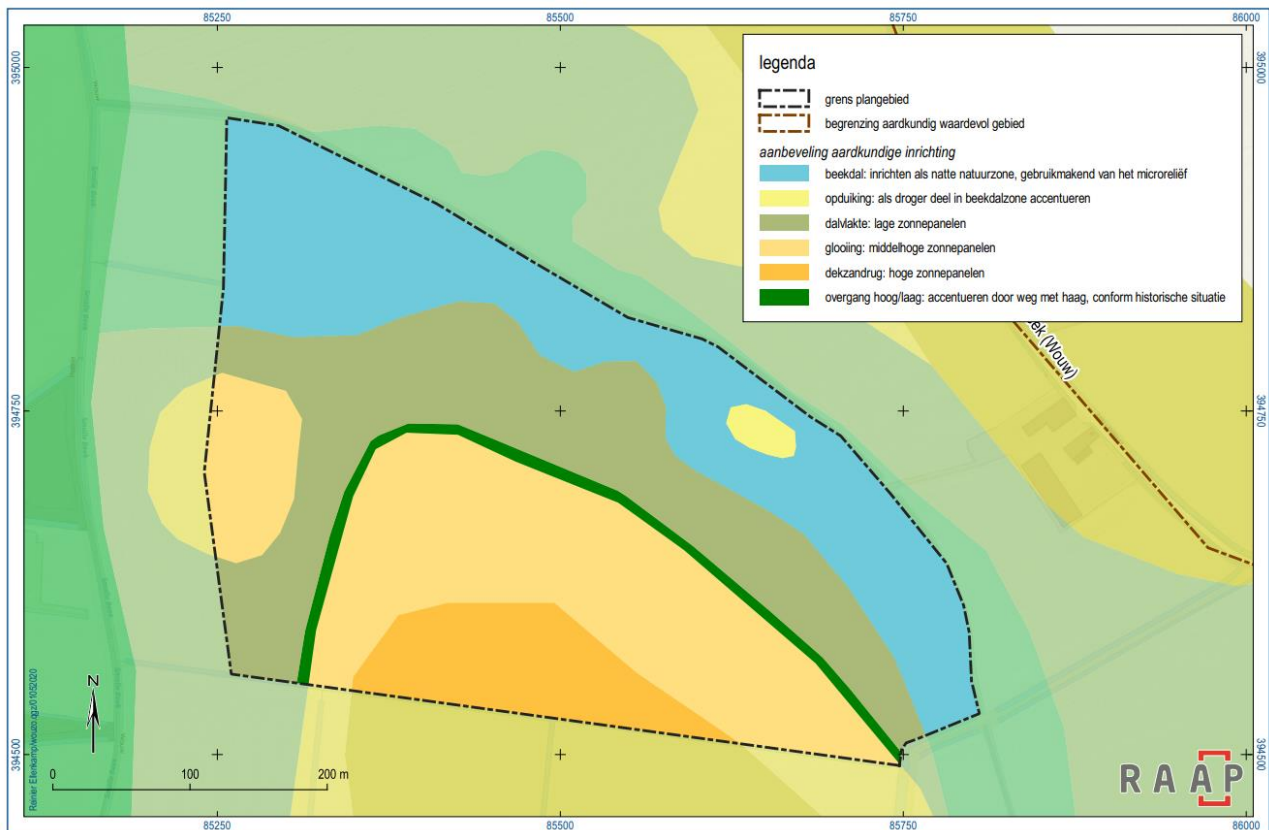

Fig.11 Advies inrichting gericht op het versterken van de aardkundige waarden; bron: RAAP

RAAP adviseert drie verbetervoorstellen.

1. In haar eerste punt adviseert ze over de breedte van de groenstrook en het ontwikkelen van een natuurvriendelijke strook. De breedte van de inrichting van de natte natuurzone is goed gevonden, maar dit is niet overgenomen in het plan van Kronos. Het definitieve plan is inderdaad een verbetering ten opzichte van het oorspronkelijke plan maar het blijft nog steeds een forse verandering van circa 15,9¹⁵ha bouwwerken die boven het natuurlijk landoppervlak uitstijgen. De nieuwe percelering van deze vlakken sluit niet aan bij de cultuurhistorische lijnen. Er is weliswaar een iets grotere strook langs de beek Het Loopje opengehouden. Maar landschappelijk gezien is het twijfelachtig om langs een beek bouwwerken te plaatsen. Gelet op de schaal van het landschap voelt dit niet goed aan. Gebruikelijk in bijvoorbeeld natuurontwikkelingsprojecten is om naast de beek juist geen bouwwerken te plaatsen en deze zo ver mogelijk van de waterloop af te plaatsen. Ook het verbeterde plan zal ruimtelijk-visueel een verslechtering zijn ten opzichte van de huidige situatie. Nu zijn, zeker na de oogst, de glooiingen in het landschap goed te zien.
2. In haar tweede verbetervoorstel wordt voorgesteld om een haag te gebruiken om een overgang van hoog naar laag te accentueren. Deze haag moet afgebogen worden ten opzichte van de oorspronkelijke inrichting. Dit is overgenomen.
3. In haar derde verbetervoorstel wordt gespeeld met de hoogte van de panelen. Des te dichter deze bij de beek staan, des te lager de panelen geplaatst moeten worden. Dit kan in theorie mogelijk voor de wandelaar die in het park loopt extra betekenis krijgen, mits de wandelaar de panelen ook kan zien. Hij kan mogelijk beter snappen hoe het geomorfologisch reliëf is opgebouwd. Maar met name vanuit de omgeving bezien kan dit nogal rommeling overkomen. Verder is het maar de vraag

¹⁵ De 15,9 ha is inclusief inpassing.

of je de subtiele hoogteverschillen van de glooiing met panelen in het landschap wil versterken. Zonnepanelen in het landschap worden immers door bijna niemand mooi gevonden. Ik denk dat panelen die al op een hellingshoek ten opzichte van het aardoppervlak staan en die dan ook nog eens in hoogte verschoven worden van elkaar een zeer onrustig beeld opleveren. Het levert waarschijnlijk een lastig lijnenspel op voor het menselijk oog. Ik vermoed dat dit eerder rommelig overkomt in de praktijk. Ik denk niet dat dit 'optisch versterkt reliëf' bijdraagt aan de visueel-ruimtelijke kwaliteit.

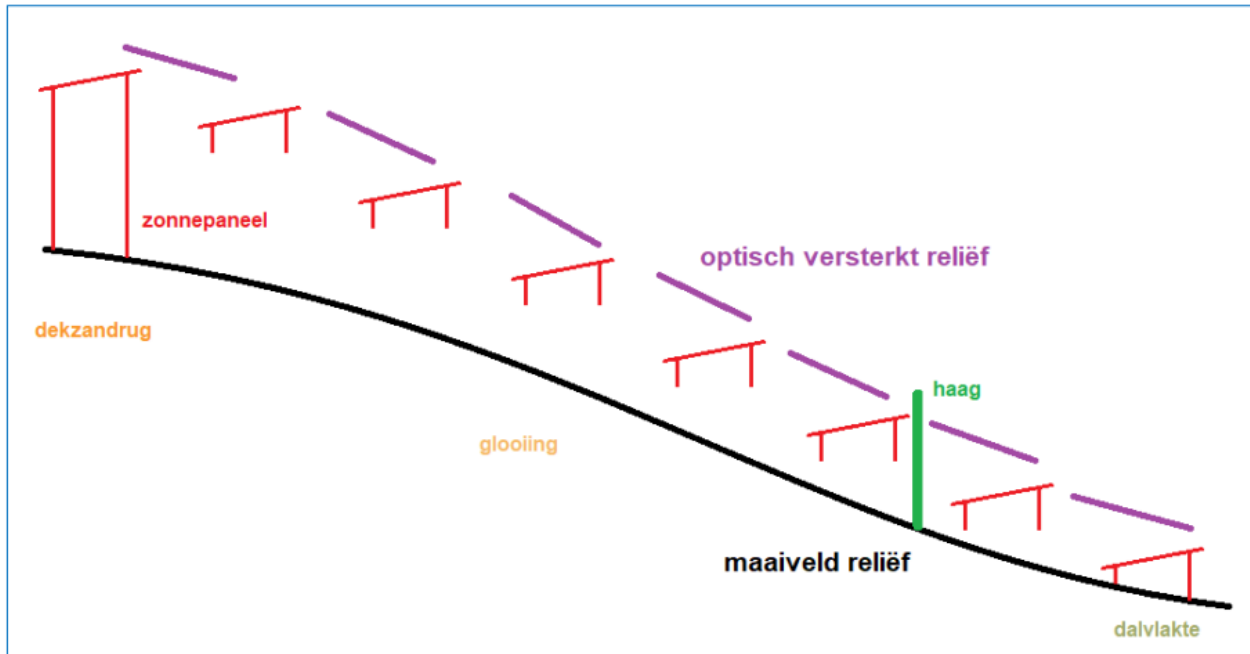

Fig.12 Advies optisch versterkt reliëf; bron: RAAP

Kronos geeft in 'Onderbouwing I' aan dat: "Gezamenlijk met RAAP is gekeken hoe deze aanbevelingen omgezet kunnen worden in de landschappelijke inpassing van de beide zonneparken. Het voorliggende plan is het resultaat hiervan. Het plan houdt rekening met de twee aparte delen en wordt ook zo ingedeeld. De oude grens tussen het beekdal en de donk wordt versterkt. Aan de rand met het Loopje wordt ruimte geboden voor natte natuur ontwikkeling."

Mijn conclusie is dat advies 1 gedeeltelijk is overgenomen. De rand naast de beek Het Loopje is iets breder geworden, maar nog steeds staan er op vrij korte afstand bouwwerken naast de beek.

Advies 2, dat een detail is, is ook overgenomen.

Advies 3 is niet overgenomen.

Is RAAP van mening is dat de huidige plannen (Park I en Park II) wel zouden bijdragen aan het behoud of herstel van de aardkundige waarden? Die vraag is niet beantwoord, maar ik kan het me niet voorstellen. Mogelijk dat de iets bredere strook bij Het Loopje een verbetering is, maar de glooiing en het hoogteverschil worden met het volledig omzomen niet beter zichtbaar. En wat draagt het dan bij? Niets in mijn optiek.

7. Analyse van Laagland 366

De conclusie van het rapport van Laagland 329 wordt hier herhaald: “Gedurende de levensduur van 25 jaar vinden in het plangebied geen activiteiten plaats, die een eventuele verstoring van aardkundige waarden, cultuurhistorische waarden of archeologische waarden kunnen veroorzaken.”

In hoofdstuk 5 geef ik aan waarom ik deze conclusie niet deel.

Er wordt verder een advies gegeven hoe bij het graafwerk moet worden omgegaan. Daar valt verder niets op aan te merken.

8. Analyse van Onderbouwing I & II

Het plan is opgedeeld in twee aanvragen. En bij beide aanvragen is, zo het oog te zien exact dezelfde onderbouwing bijgevoegd, waarin alle onderzoeken in geïntegreerd zijn. Alleen afbeelding 18 is verschillend. In Onderbouwing I wordt het ontwerp van het zuidelijke deel aangegeven en in Onderbouwing II wordt het ontwerp van het noordelijk zonnepark aangegeven. Maar de tekst en de bijlagen zijn gelijk. De relevante onderwerpen die betrekking hebben op de landschappelijke waarden of de landschappelijke inpassing zal ik hieronder uiteenzetten.

“De komst van een zonnepark kan de kwaliteiten van de beoogde locatie verder uitdiepen en versterken.”¹⁶ De kwaliteiten van deze locatie zitten primair in de aardkundige waarden en die worden met het plan eerder aangetast dan versterkt. Immers nu zijn de glooiingen heel goed zichtbaar en met de komst van het zonnepark worden die visueel tenietgedaan.

“De weidsheid en openheid van het noordelijk deel van het buitengebied sluit goed aan bij het karakter van een zonnepark,...”¹⁷ Een zonnepark met panelen die tot 2 meter hoog zijn tasten de lange zichtlijnen en weidsheid van het landschap aan en daarom is het gestelde discutabel.

In paragraaf 2.4.2 wordt aangegeven dat door landschapsarchitectenbureau Ton Thus gekeken is naar de mogelijkheden om de landschapskenmerken te versterken. Qua hoeveelheid inpassing, alsook de versterking van de biodiversiteit is goed werk gedaan. Ondergetekende is het niet eens dat “het landschap zich goed leent voor de landschappelijke inpassing van het zonnepark”¹⁸. Er is geen goed verhaal hoe de aardkundige waarde bovengronds behouden of versterkt wordt.

In paragraaf 2.5 concludeert Kronos Solar: “De ontwikkeling van het zonnepark op de beoogde locatie is in overeenstemming met de beleidskaders van de verschillende overheden.” In mijn optiek is dit niet waar. Het belang dat de provincie aan dit gebied geeft is niet weerlegd om de ontwikkeling mogelijk te maken. Ook wordt niet ingegaan op de waarden die het bestemmingsplan aangeeft.

¹⁶ Onderbouwing I, zie blz. 18

¹⁷ Onderbouwing I, zie blz. 21

¹⁸ Onderbouwing I, zie blz. 25

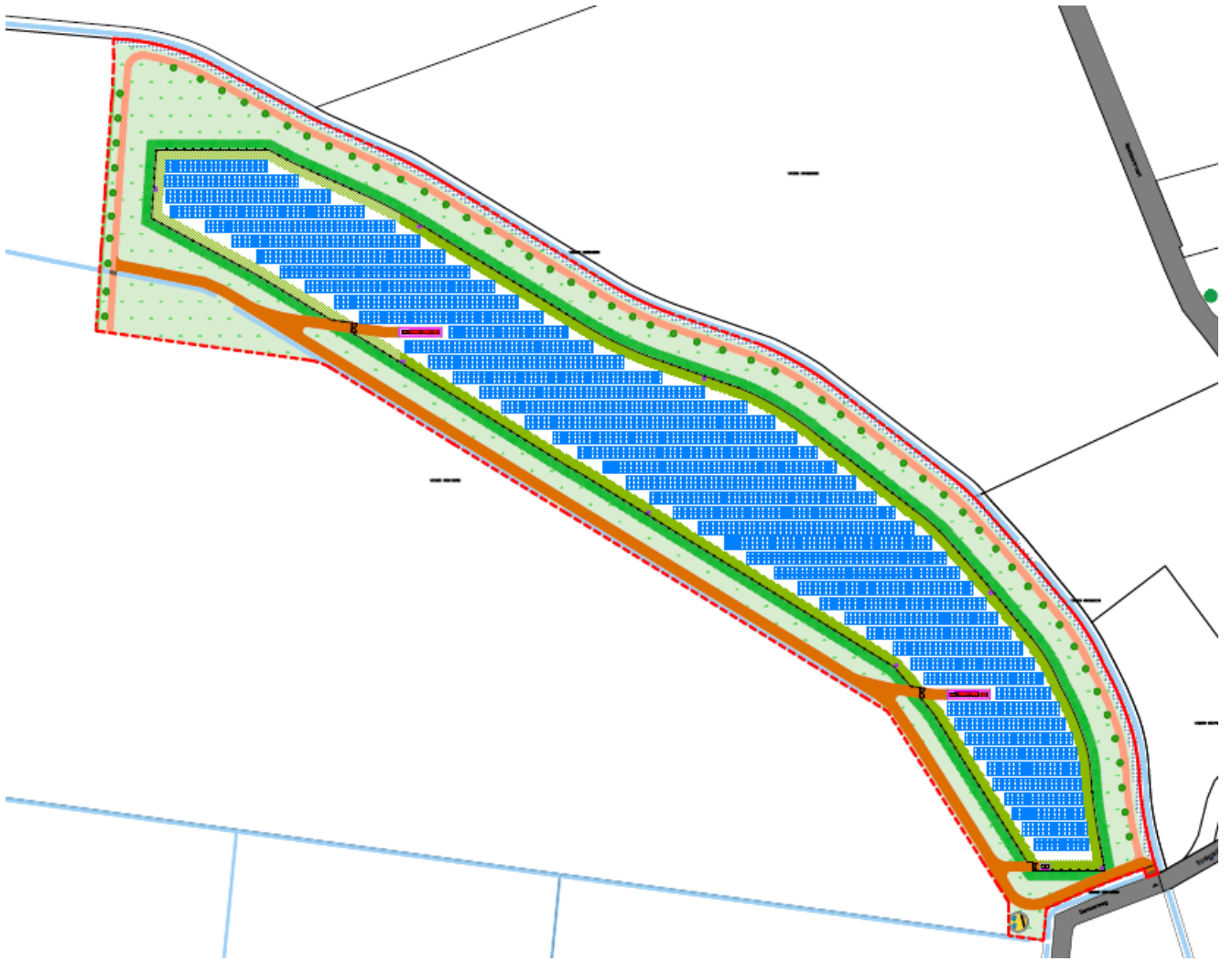

Fig.13 noordelijk deel/ Park II; bron: Onderbouwing II

Fig.14 zuidelijk deel / Park I; bron: Onderbouwing I

In paragraaf 3.4 wordt de “Landschappelijke inpassing” behandeld. De eerste twee alinea’s geven aan waar de landschappelijke inpassing uit zou moeten bestaan: “Leidend bij de keuze voor de landschappelijke inpassing zijn het regionale landschapsontwikkelingsplan (De Zoom van West-Brabant) en de algemene aanduiding regels uit het bestemmingsplan. Ook hebben lokale belanghebbenden en omwonenden een leidende rol gehad bij de totstandkoming van het inpassingsplan (zie ook: 2.4.5 Motie Co-Creatie). Er wordt uitgegaan van behoud, bescherming, ontwikkeling en herstel van cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden. De panelen worden reliëfvolgend geplaatst zodat het oorspronkelijke maaiveld intact blijft. Ook blijven bestaande landschapselementen, zoals houtwallen en waterlopen, in het bestaande projectontwerp behouden. Het landschap ten noorden van Wouw betreft een grootschalig mozaïeklandschap met diverse landgebruiken, waarin een zonnepark goed opgenomen kan worden. Door het verspreide hoevenlandschap is een patroon van slingerende wegen en boerenpaden terug te vinden. Deze cultuurhistorische infrastructuur wordt versterkt en verder aangevuld met historische waterlopen, zoals in de directe nabijheid van het zonnepark (het Loopje).” Hier wordt nog niet ingegaan op de aardkundige waarden en dat dat de belangrijkste landschappelijke kwaliteit is. Dit komt in paragraaf 3.5.

Interessant is om te lezen dat “In cultuurhistorisch opzicht kan het zonnepark gezien worden als een nieuwe vorm van landschapsgebruik, zoals ook intensieve landbouw ooit een nieuwe vorm van landgebruik was en het aanzicht van het landschap steeds meer is veranderd (denk hierbij aan de transformatie naar een steeds grootschaliger landschap). Het zonnepark vormt voor de Gemeente Roosendaal een visitekaartje aan haar inwoners en bezoekers om te verduidelijken dat zij actief werkt aan het verwezenlijken van haar duurzaamheidsambities.” Dit is een interessante gedachte en deze denklijn zou heel goed mogelijk zijn als er geen aardkundige waarden waren. Deze denklijn is ook goed als niet alleen deze ene kavel onderzocht wordt, maar gekeken wordt naar een breder gebied. Een deel zou ingezet

kunnen worden op de nieuwe gebruiksvormen en op een deel op behoud en herstel en beter zichtbaar maken van de aardkundige waarden. Maar dit zit niet in het uiteindelijke plan van Kronos.

Onderaan blz. 37 staat geschreven dat: "Kronos Solar heeft Ton Thus Landschapsarchitectuur & Stedenbouw opdracht gegeven tot het ontwikkelen van een gedetailleerd landschapsontwikkelingsplan voor het beoogde initiatief." Een landschapsontwikkelingsplan beslaat altijd een groter gebied dat één kavel. Thus heeft wel ideeën geschetst die de kavel overstijgen, maar uiteindelijk wordt alleen een plan gemaakt voor de eigen kavel. Als Thus wel een heel landschapsontwikkelingsplan zou maken en het in veel breder perspectief zou plaatsen dan zou dat mogelijk wel een kans bieden waarbij de aardkundige waarden kaveloverstijgend een plek krijgen. Mogelijk dat de schrijver een landschapsinpassingsplan bedoelde?

Op blz. 39 wordt onder punt 3 gesteld dat: "landschappelijke ... versterking zorgt voor een cultuurhistorisch...inpassingsplan met meerwaarde". Het zorgt zeker voor een ecologische meerwaarde, maar om dit plan vanuit cultuurhistorisch perspectief als meerwaarde te benoemen betwist ik. De schaal en vorm wijken te veel af van wat er vroeger was.

Op blz. 42 worden de percentages aan landschappelijke inpassing vermeld. Er wordt gesteld dat de inpassingen 40,7% zijn (op basis van beide percelen). Dit is niet nagerekend omdat de digitale kaarten niet beschikbaar zijn. Op het oog lijkt het te kloppen. Immers aan alle zijden wordt een ruime strook leeg gelaten en ingezaaid of beplant met ecologisch groen. De kwantitatieve compensatie is fors. Het zou goed zijn om de ecologische waarden in het gebied te verbeteren. Op dat vlak verdient initiatiefnemer een compliment, want dit is erg fors.

In paragraaf 3.5 op blz. 43 komen de 'Aardkundige waarden' aan bod. Na eerst de ondergrondse component van de aardkundige waarden te hebben benoemd, volgt in de 8^e paragraaf op blz. 45: "Het vrije zicht op het beekdal zal worden belemmerd. Hierbij wordt door RAAP opgemerkt dat het van belang is te realiseren dat dit een tijdelijke situatie is die na 25 jaar weer wordt opgeheven. Kortom van 'onomkeerbare gevolgen' voor het aardkundig waardevolle landschap is geen sprake. RAAP merkt hierbij wel op dat het plan¹⁹ niet actief bijdraagt aan het herstel of de versterking van de aardkundige waarde." Hier komt de kern van verschil van inzicht naar voren. Ondergetekende is van mening dat iets wat 25 jaar zichtbaar wordt aangetast niet als tijdelijk kan worden gezien.

In 3.6 op blz. 46 trekt Kronos de conclusie: "Tot slot worden de aardkundige waarden in en rondom het plangebied met de komst van het zonnepark nauwelijks aangetast, en zal het uniek vlechtende riviersysteem geen negatieve gevolgen van het zonnepark ondervinden."

Ze worden dus aangetast en ze worden niet verbeterd. Die conclusie deel ik. Ik weet niet of Kronos in de uitspraak alleen doelt op de ondergrondse waarden.

Inrichtings- en beheerplan

Op bladzijde 69 is een bijlage bijgevoegd van de Coöperatie Landschapsplanning dat dateert van 17-02-2021. Dit product vormt het 'inrichtings- en beheerplan'²⁰ en in principe is dit advies heel zorgvuldig opgesteld. Er wordt geschreven²¹: "Daarna is nog extra aandacht besteed aan het reliëf en de aardkundige waarden en vervolgens tot een definitieve planopzet gekomen." Hier wordt zeer hoogstwaarschijnlijk ervan uit gegaan dat het advies wat RAAP heeft gegeven goed is. RAAP heeft namelijk niet geconcludeerd dat de panelen op deze plek niet mogelijk zijn. RAAP heeft alleen adviezen gedaan om het te verbeteren, zonder echt in te gaan of het gelet of het vanuit de visueel ruimtelijke kant van de aardkundige waarden wel of niet acceptabel is om hier panelen te plaatsen. Omdat ondergetekende vindt dat dit niet past, is de

¹⁹ Oorspronkelijke plan

²⁰ Onderbouwing I, zie onderaan blz. 90

²¹ Onderbouwing I, zie blz. 71 bovenaan

verdere uitwerking, die overigens goed is gedaan eigenlijk niet relevant. Er zullen hagen worden geplant die ca. 120 cm hoog worden. Ook komt er struweel dat qua sortiment en beheer een bijdrage zal leveren aan de ecologische waarden.

Het inrichtingsplan²² en ook de toelichting op blz. 40 geven aan dat 'de wijdere omgeving op het zonnepark zal altijd geblokkeerd zijn'. Volgens de legenda op tekening zijn dit 'nieuwe heggen'. Maar gelet op de breedte en de toelichting wordt dit een struweelhaag.

Landschappelijke vertaalslag

Op bladzijde 88 is een bijlage bijgevoegd van Thus Landschapsarchitectuur & stedenbouw. Hierin valt te lezen²³: "Afgaande op de kwaliteiten van bodem, water en ligging, is het van oudsher tot op de dag van vandaag een "rijk" agrarisch land. Dat weerspiegelt zich in het huidige intensieve landbouwkundig gebruik, weinig ruimte latende voor landschappelijke stoffering en natuur. Deze stoffering en ruimte voor natuur, vanouds geïntegreerd met het landbouwkundig gebruik, is nagenoeg verdwenen. Het gebied is onderhevig geweest aan ruilverkaveling en doorgaande landbouwkundige modernisering. Ondanks deze landschappelijk en ecologisch nivellerende werking, is de optelsom van fysieke ondergrond en occupatiepatroon karakteristiek en afwisselend te noemen. De ruimtelijke kwaliteiten betreffen openheid, vergezichten, erf en inrichting- en afwisseling in landgebruik. Het vroeger met hagen en houtsingels en broekbossen verdichte kleinschalige landschap, met name in de overgangen naar de beekdalen, heeft onder invloed van landbouwkundige vernieuwingen drastische wijzigingen ondergaan in ruimtelijke opzicht. Het is sterk open geworden en de natuurlijke omstandigheden voor plant en dier staan door intensieve bemesting onder druk, ook zijn erfafscheidingen niet meer vanzelfsprekend. De zogenaamde "landschappelijke stoffering" kenmerkend voor het (vroegere) cultuurland, is weggesleten. Naast de positieve impact qua energietransitie, ligt er voor het landschap en ecologie een kans om met de komst van de zonneakker, de ruimtelijkheid en natuurlijke randvoorwaarden, o.a. middels beplantingen een stimulans te geven."

Met deze analyse ben ik het grotendeels eens. Maar de ontwikkeling van één zonneakker in een verder open en nog visueel-ruimtelijk leeg en dus kansrijk landschap, maken dat de ontwikkeling van deze kavel wel in de context van een groter gebied moet worden gezien.

Ook de volgende passage is interessant: "De gemeente streeft naar het accentueren van het oorspronkelijke cultuurlandschap middels het aanzetten van slingerende wegen, woonerven en waterlopen. De zonneweide voegt in deze beeld- en ervaringscontext een textuur, een deel weefsel als vlakje, als lijnvoering toe. Het aanzetten van de randen zonneakker draagt bij aan het opnieuw profileren van de historisch landschappelijke lijnen in dit verder kaal geworden dekzandlandschap." Als deze analogie wordt aangenomen en we passen dit toe voor iedere akker die ontwikkeld gaat worden, hoe worden dan de aardkundige waarden behouden of versterkt? Alleen uitgaande van dit initiatief met slechts het vrij houden van de randen worden de aardkundige waarden niet versterkt. Dat zou dan elders moeten plaatsvinden, maar dat maakt geen onderdeel uit van dit plan.

Het 'kaal geworden dekzandlandschap' zal op termijn mogelijk veranderen. Maar de kern van de vraag is hoe de aardkundige waarden daarin een rol krijgen en dat is niet het perceel vol leggen met zonnepanelen en omzomen met groen.

Op blz. 117 schetst Thus een interessant beeld. Onderstaande figuur 17 is van zijn hand. In zijn rapport staat als onderschrift bij dit figuur²⁴: "Het oppakken en doorrijgen van het landelijke gebied draagt zorg voor het wederom beleefbaar maken van het landschap en de onderdelen, zoals de Smalle Beek. Suggestief is het wensbeeld meegenomen om via een klein- en een grote ommetje, de Herelstraat te bereiken."

²² Zie 'Park I' en 'Park II'

²³ Onderbouwing I, zie blz. 91 en 93

²⁴ Onderbouwing I, zie blz. 117

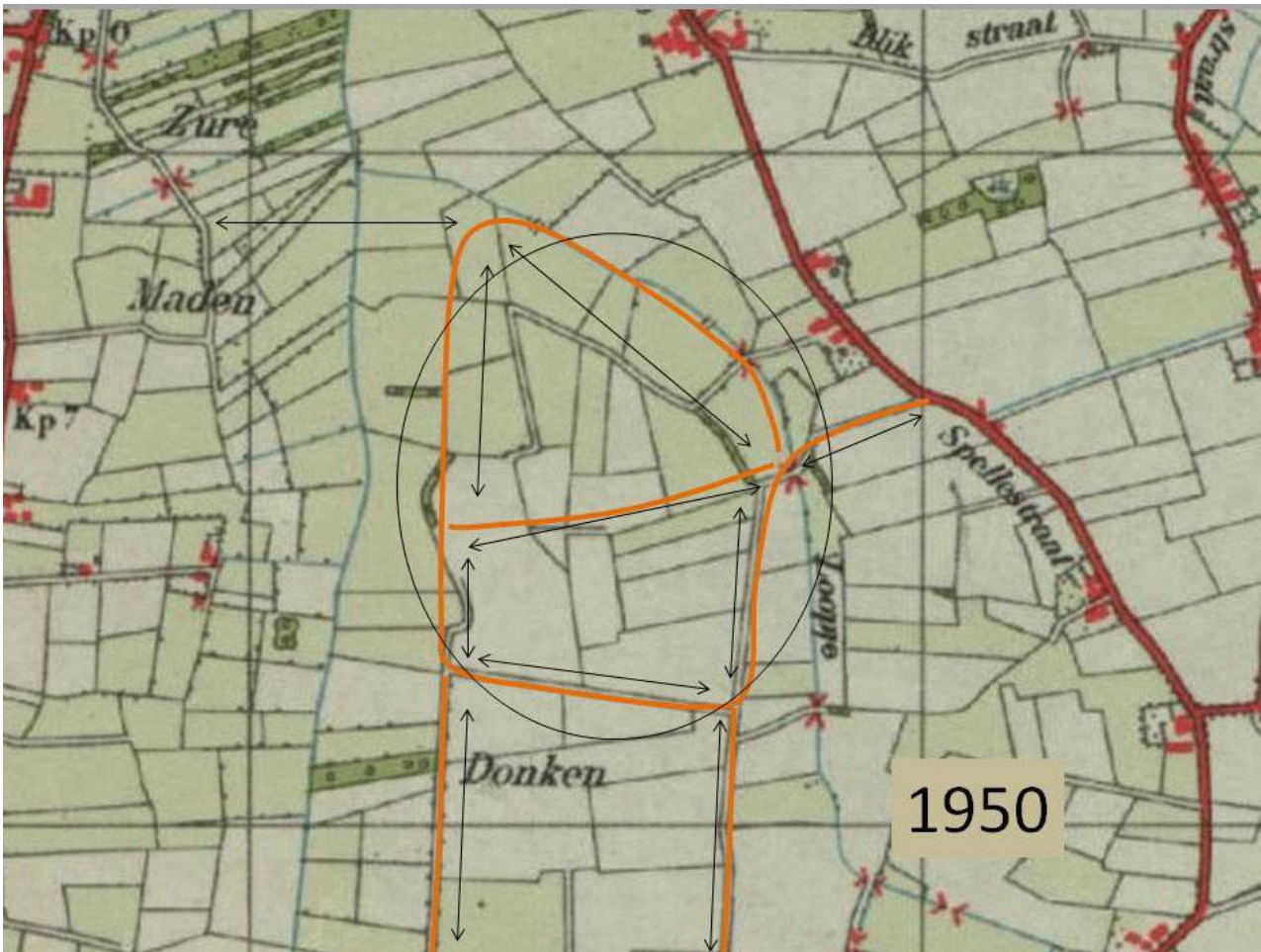

Fig.15 bredere kijk van Thus op plangebied; bron: Onderbouwing I

Dit vormt een interessant onderdeel uit de analyse van Thus. Als de routestructuren in deze schets worden uitgewerkt en waarbij maat en schaal en vormentaal van die situatie als uitgangspunt zouden worden genomen, dan zouden de aardkundige waarden versterkt kunnen worden. Als het gebied dus breder onderzocht zou worden en worden voorzien van meer context en we het hele landschap zouden herontwerpen dan komt de vraag vanzelf naar boven welke functie op welke plek het beste past. Ook de verkaveling zoals op bovenstaand plaatje, waarbij zowat iedere kavel 4 rechte zijden heeft, is dan een goed uitgangspunt. Ook een andere inrichting zou bespreekbaar zijn, maar dan wel bezien in de context.

Natuurverkenning en onderzoek

Op blz. 251 tot blz. 273 wordt een ecologisch onderzoek gepresenteerd. Dit doet geen uitspraken over de aardkundige waarden.

Zichtbaarheid zonneveld Wouw

Coöperatie landschapsplanning heeft op 15-9-2019 ook een analyse gedaan over de zichtbaarheid (blz. 275-277). Omdat het landschap glooit en de Spellestraat hoger ligt, wordt hier aangegeven of de panelen zichtbaar zijn en/of de struweelhaag het zicht onttrekt van de panelen. Er wordt in de basis aangegeven dat het zicht bijna overal onttrokken wordt en dat er voor inkiijk bij particuliere tuinen maatwerk te leveren is. Dit is goed, maar voegt geen argumenten toe in relatie tot de aardkundige waarden.

9. Conclusies

1. Relatief grote ecologische meerwaarde

Het plan draagt goed bij aan de ecologische waardeverbetering ten opzichte van de autonome situatie. Zowel in kwantiteit als kwaliteit, puur vanuit de ecologische waarde, is dit een goed plan.

2. 25 jaar is geen tijdelijke ontwikkeling

Laagland, RAAP en de rechtbank stellen dat dit een tijdelijke ontwikkeling is van 25 jaar. En het vanwege de tijdelijkheid geen verstoring veroorzaakt. Vanuit de belevingswaarde voor de mens is 25 jaar niet tijdelijk.

3. Aardkundige waarde ondergronds: geen discussie

De aardkundige waarden (die onderdeel vormen van de landschappelijke waarden) zijn erg belangrijk. Dat komt ook in alle adviezen terug. De aardkundige waarden zijn op te splitsen in een ondergronds deel. Over dat deel oordelen Laagland en RAAP niet negatief en daar is geen discussie over.

4. Aardkundige waarden bovengronds: plan levert geen bijdrage aan behoud of versterking

Wat betreft het bovengrondse deel van de aardkundige waarde is verschil van inzicht. Conclusie is dat zowel RAAP, Laagland, provincie en ondergetekende van mening zijn dat er ook een visueel-ruimtelijk belang zit aan die aardkundige waarden. Dus dat de mens ook het landschap op dat onderdeel moet kunnen ervaren. Het belang ervan erkennen we allen. Maar de meningen lopen uiteen of het voorliggende plan bijdraagt aan behoud of versterking van deze waarden.

De huidige inrichting draagt mijns inziens niet bij aan het behoud of versterking van de visueel-ruimtelijke kant van de aardkundige waarde in het gebied. De inrichting zou dan namelijk moeten bijdragen aan de beleving van de glooiing. En dat doet het niet. Wat RAAP voorstelt met haar 'optisch versterkt reliëf' zal mijns inziens niets bijdragen aan die aardkundige kwaliteit. Dit 'optisch versterkt reliëf' is overigens ook niet overgenomen door de initiatiefnemer in de uiteindelijke aanvraag. In de uiteindelijke aanvraag wordt alles omzoomd met een struweelhaag waardoor de ontwikkeling niet zichtbaar is. Maar dat is, gelet op het huidige agrarische landschap waar de glooiing van de bodem, zeker in de winterperiode, wel zichtbaar blijft, een verslechtering. Tussen Park I en Park II wordt wel een nieuw pad gemaakt dat teruggrijpt op de oude structuur (zie figuur 16). Alleen is dit slechts een fragment van een grotere structuur. Als deze grotere structuur er niet komt, dan heeft zo'n herstel van een klein stuk zonder verdere invulling van de historische context weinig tot geen toegevoegde waarde. En als al de mening zou zijn toegedaan dat dit een waardevolle verbetering is, dan is dat slechts een verbetering voor de cultuurhistorie, maar nog niet voor de aardkundige waarden²⁵.

²⁵ Zie hoofdstuk 2 voor toelichting

Fig. 16 kaartbeeld 1915 laag uit bron: Topotijdreis.nl

a. Noordelijke veld/ Park II ligt sowieso te dicht tegen Het Loopje

In het oorspronkelijke plan was hele de kavel volgepland met panelen, maar in de uiteindelijke aanvraag splitst aanvrager deze op in twee afzonderlijke delen. Het noordelijke veld ligt te dicht tegen het Loopje en dat zou mijns inziens sowieso onwenselijk zijn.

b. Alleen het zuidelijke veld/ Park I blijft gekunsteld

Het zuidelijke veld heeft nu geen mogelijkheid om een heel rondje te lopen. Dat is er bij de opsplitsing afgehaald. En de vorm van dit veld ('park I') is een gebiedsvreemde vorm en doet mijns inziens niets met de rest van het landschap. In de motivatie van de landschappelijke inpassing wordt min of meer geschreven dat de landschappelijke inpassing een cultuurhistorische meerwaarde oplevert. Ik betwijfel dat. Door het opsplitsen van de kavel wordt mijn twijfel nog groter. Het blijft een gekunstelde vorm die weinig tot niets doet met de andere gewenste structuren in het landschap.

Als alleen 'park I' wordt gerealiseerd, waar zit dan de aardkundige versterking? Die zou kunnen zitten in het deel tussen het nieuwe pad en Het Loopje, maar dat blijft dan nog steeds landbouw in de huidige aanvraag.

5. Advies RAAP voor versterking beekdal wordt niet opgevolgd

Wat RAAP met haar advies voorstelt om het beekdal fors te versterken is goed (zie figuur onder en dan kijken naar blauwe kleur). Echter, zo is het ontwerp niet uitgewerkt. Als er een hele brede zone naast de beek Het Loopje wordt ingericht om zo de aardkundige waarde beleefbaar te maken dan is het plan op dat onderdeel mogelijk nog wel te overwegen. Vraag blijft dan nog wel staan waar de panelen dan het beste geplaatst kunnen worden. Zie ook conclusie 6.

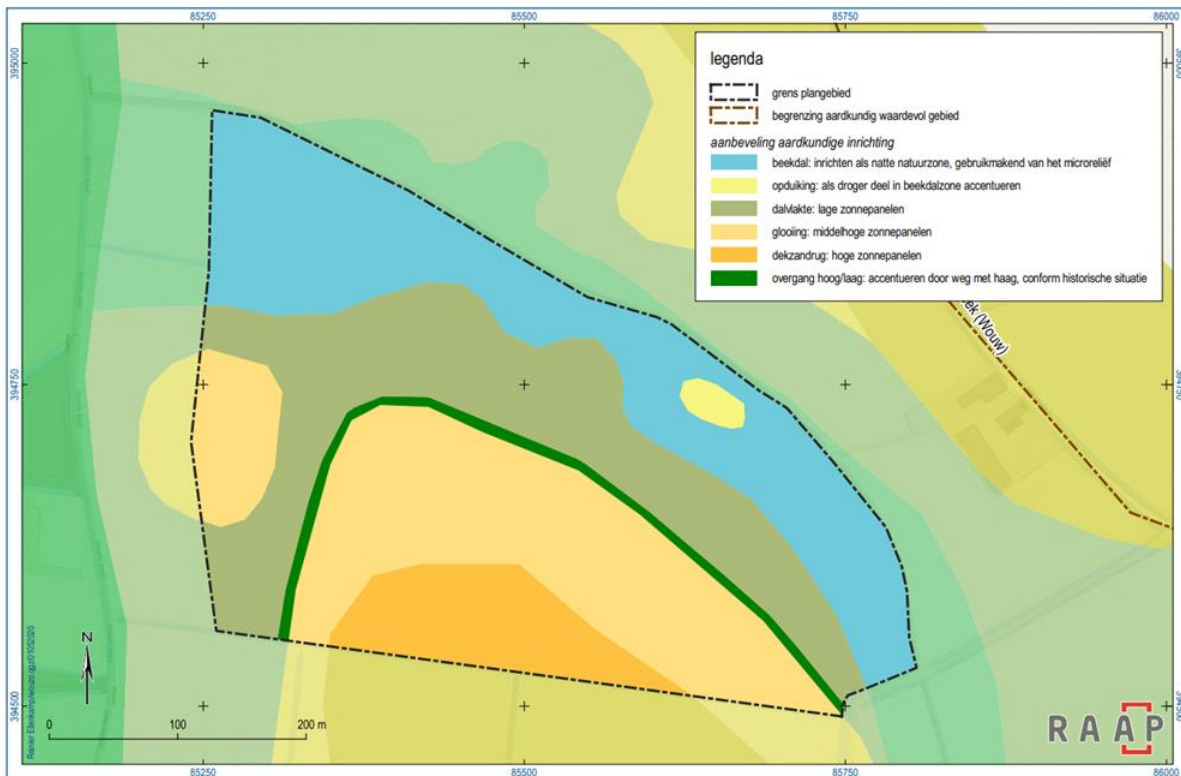

Fig.11 Advies inrichting gericht op het versterken van de aardkundige waarden; bron: RAAP

6. Streven naar kaveloverstijgende plannen in gebieden met aardkundige waarden

Het zal sowieso lastig zijn om in gebieden met aardkundige waarden op een simpele manier panelen te plaatsen. Er kan namelijk niet zomaar gedacht worden aan het omzomen van een perceel. In het huidige plan is één (of de helft van het ene) kadastraal perceel eruit gelicht. Mogelijk dat voor gebieden met aardkundige waarden gebiedsvisies moeten worden gemaakt waar landschappelijke éénheden als totaal worden bestudeerd. Vervolgens binnen die éénheden kijken op welke plek welke functie mogelijk is en hoe deze op de beste manier kan worden ingepast. Misschien dat er dan kleinere kavels komen aan de hogere delen en dat op de lagere delen natuur en recreatieve verbindingen komen. En ertussenin grote kavels blijven waar reguliere landbouwproductie mogelijk blijft en geoptimaliseerd wordt. Hoe dan zo'n zonnepark een plek krijgt, is dan onderwerp van zo'n studie. De provincie geeft in haar reactie aan dat "een geschikte en daarmee wenselijke planologische locatie"²⁶ het vertrekpunt zou moeten zijn en die mening deel ik volledig.

In mijn optiek is dit gebied nog steeds ontzettend gaaf/ heel/ onaangetast. Met de laatste ruilverkaveling zijn wel allerlei landschapselementen verdwenen, maar er zijn alleen aan de rand van de wegen enkele huiskavels met wat bebouwing gebleven/ gekomen. De rest van het landbouwgebied is nog leeg. Dit vraagt om kaveloverstijgende handvaten voordat er ergens een onwenselijke ontwikkeling mogelijk wordt gemaakt met verdere precedentwerking tot gevolg. Dat zou jammer zijn, want het is de ruimtelijke ordening tot op heden goed gelukt om dit gebied zorgvuldig in te richten.

Die handvaten zouden gevonden kunnen worden door het hele gebied te analyseren met de zogenaamde lagenbenadering. Hierbij wordt de ondergrond eerst bestudeerd. Daarna volgen de (gewenste) netwerken en dan de (gewenste) occupatielaag. Op basis van de aardkundige waarden, die een grote rol spelen en die vanuit de ondergrond opdoemen, zou dan vervolgens het gebied opnieuw en beter ingevuld kunnen worden. Als de aardkundige waarden op de gewenste plekken versterkt worden, zodat het landschap beter leesbaar wordt, ontstaat er meerwaarde voor bewoners en passanten²⁷.

²⁶ Zie 'provincie' blz.3, 2^e zin.

²⁷ Zowel RAAP als Thus doen dat in feite ook al door het gebied breder te analyseren (zie figuren 11 en 15)

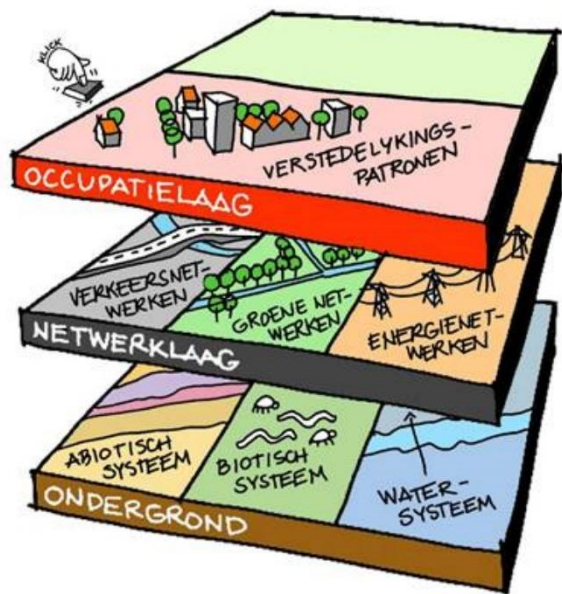

Fig. 17 Lagenbenadering; bron: www.dauvellier.nl (het plaatje wordt al dan niet ingekleurd door velen gebruikt; oorspronkelijke bron onbekend)

Fig.18 uitzicht op plangebied; bron: foto ZICHTLIJN

Samenvattend:

Het gebied is te uniek wat betreft de aardkundige waarden. Er moet eerst een visie komen waar en hoe die aardkundige kwaliteiten dan in het landschap behouden en versterkt moeten worden. Het huidige plan: (de helft van) één groot perceel opvullen met panelen en aan de randen een ruime zone overhouden en die omzomen met groen, geeft onvoldoende kwaliteit gelet op de te beschermen aardkundige waarden. Verder wordt met klem afgeraden om nu een zogenaamde tijdelijke ontwikkeling van 25 jaar toe te staan zonder dat daar een bredere afweging onder ligt hoe het landschap verder in te richten.

Colofon

Opdrachtgever:

Gemeenteraad Rosendaal
contactpersoon van de griffie:
Erik-Jan Blook
Postbus 5000
4700 KA Rosendaal
e.blook@roosendaal.nl

Opdrachtnemer en opsteller rapport:

ZICHTLIJN
ir. Marcel van Wezel, landschapsarchitect
Oude Baan 113
5104 PA Dongen
marcel@zichtlijn.nl

Dongen, 1 februari 2023

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en openbaar worden gemaakt.

Projectcode R170-2

Status: definitief